פולע טאַבעלע פון דער מלוכה־לאָטעריע זעה 3־טע זייט

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT

פּרייז 15 גראָשען

הײַנט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 77 | Łódź, Środa 30 marca 1932 r. | צענטער יאהרגאנג | לאָדז, מיטוואָך, כ"ב אדר ב' תרצ"ב | № 77

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 224-71

דער גרויסער טרויער אין יאסי

די יודישע בעפעלקערונג גרייט זיך צו דער לויה פון די ספרי־תורות. — פּראָפ. יאָרגאַ האַלט, אַז ד"ר לאַנדוי איז אַן אַנטיסעמיט. — די שולדיגע נישט בעשטראָפט געוואָרן

פונאַנדערגעלאָזט די אָרגאַניזאַציע פון דער „אייזערנע גוואַרדיע"

בוקאַרעשט, 29. (יט"א טעלעגראַפיש). אויף דער הײַנטיגער זיצונג פון רומעניש׳ן פּאַרלאַמענט, האָט דער פּרעמיער־מיניסטער פּראָפעסאָר יאָרגאַ אָפּגעגעבען אַ בעריכט וועגען די לעצטע אַנטי־יודישע געשעהענישען אין יאַסי.

אין בעריכט ווערט געזאָגט, אַז דער פּרעפעקט אין יאַסי האָט זיך אָפּגעזאָגט צו געבען ערקלערונגען דעם יודישען דעפּ. ד"ר לאַנדוי, ווייל ער האָט געהאַלטען, אַז ד"ר לאַנדוי׳ס בעזוך קען אַרויסרופען נייע קאָמפּליקאַציעס.

דער פּרעמיער האָט דאַן שאַרף אַנגעגריפען דעם ד"ר לאַנדוי און געזאָגט, אַז אַזעלכע לייט זענען די גרעסטע אַנטיסעמיטען.

יאַסי, 29. (יט"א טעלעגראַפיש). נישט קוקענדיג אויף די ערקלערונגען פון פּרעמיער־מיניסטער זענען די שולדיגע אין די געשעהענישען אין יאַסי נאָך נישט בעשטראָפט געוואָרען.

דער רב האָט גוזר תענית געווען, און גאַנץ יאַסי איז דורך דער יודישער בעפעלקערונג די הײַנטיגע וואָך בעשטימט געוואָרען אַלס טרויער־וואָך. אַ גרויסע צאָהל יודען האָט זיך קריעה געריסען און מען גרייט זיך צו דער לויה פון די ספרי־תורות, וועלכע זענען פערברענט געוואָרען דורך כוליגאַנישע הענד.

בוקאַרעשט, 29. (יט"א טעלעגראַפיש). ס׳איז פאָרגעקומען אַ דרינגענדע זיצונג פון רומענישען מיניסטאָרען־ראַט, אויף וועלכער ס׳איז בעשלאָסען געוואָרען אויפצולעזען די אַנטיסעמיטישע אָרגאַניזאַציע „די אייזערנע גוואַרדיע", אַלע פּרעפעקטען און זשאַנדאַרמען־קאָמענדאַנטען האָבן בעקומען בעפעהלען תיכף צו שליסען די אָפּטיילונגען פון דער „אייזערנע גוואַרדיע".

דער סחורות־פערקעהר צווישען דייטשלאַנד און פּוילען

וואָס איז דערגרייכט געוואָרען ביי די אונטערהאַנדלונגען

וואַרשא, 29. (טעלעפאָניש). אין צוזאַמענהאַנג מיט דער פּערשטענדיגונג, וואָס איז דערגרייכט געוואָרען צווישען פּוילען און דייטשלאַנד וועגען דעם סחורות־פערקעהר, דערוויסען מיר זיך, אַז די פערשטענדיגונג איז נעגאַנגען אין דער ריכטונג, אַז ביידע מלוכות האָבען בעשלאָסען פון איין זייט נישט צו פערשאַרפען די קאַמפּס־פעראָרדנונגען, וואָס זענען איינגעפיהרט געוואָרען אין מאָמענט, וואָס איז אויסגעבראָכען דער צאָל־קריג אין יאָהר 1925 און פון דער צווייטער זייט צו דערהאַלטען דעם סחורות־אויסטויש, וואָס האָט עקזיסטירט ביים סוף 1931.

פון דער דאָזיגער קליינער פערשטענדיגונג קען מען דרינגען, אַז ס׳וועט מעגליך זיין צו שאַפען דעם צאָל־שלום צווישען פּוילען און דייטשלאַנד.

ערב אַ אַלגעמיינעם קוילען־שטרייק אין טשעכיען

פּראַג, 29. (ספּעציעל). אין קוילען־געביט מאָסט איז אויסגעבראָכען אַ שטרייק, צוליב דעם, וואָס די דירעקציע האָט געוואָלט קינדיגען אַ טייל אַרבייטער. ס׳שטרייקען 10 טויזענד אַרבייטער אין צוואַנציג קאָפּאַלניעס. ס׳איז מעגליך, אַז ס׳זאָל פאָרקומען אַן אַלגעמיינער קוילען־שטרייק אין טשעכאָסלאָוואַקיען.

דער בערלינער פּאָול בראַון האָט ערפונדען א סאָרט פּאַפּיר, וואָס ברענט נישט אין פייער

איטאַליענישער מיניסטער וויל לערנען די ענגלענדער

וואָס דאָס איז אַזעלכעס פּאַשיזם

לאָנדאָן, 29 (ספּ. טעל.) „מאַלטא־כראָניקל", טיילט מיט אַז בעת דעם וויזיט פון איטאַליענישען וויצע־מיניסטער גיונטי אין מאַלטא איז געקומען צו א שאַרפען אינצידענט. אַראָפּגעהענדיג פון דער שיף האָט גיונטא אויסגעשריגען: „מיר געפינען זיך אויף איטאַליענישער ערד, אויפ׳ן וועג וואָס צו אונזער אַפריקאַנישע אימפּעריע, מיר מוזען אויסלערנען די ענגלענדער וואָס עס איז אַזוינס דער פּאַשיזם". דער איטאַליענישער קאָנסול האָט געפּרובט איבערצורייסען דעם מיניסטער אָבער אָהן ערפאָלג.

גיונטא האָט תיכף געמוזט פערלאָזען מאַלטא, דער קאָנסול איז אָפּגעפאָהרען קיין רוים, כדי צו אינפאָרמירען די איטאַליענישע רעגירונג וועגען אינצידענט.

עפענטליכע ערקלערונג!

אין צוזאַמענהאַנג מיט׳ן אַנאָנס אין „לאָדזער טאָגעבלאַט" פון 15. מערץ ד. י. אין ענין ליסמאַן־גוטגאָלד, ערקלער איך דערמיט עפענטליך, אַז איך האָב קיין שום אַהנונג וועגען דער דערמאָהנטער אַנאָנס — איך האָב אַזאַ אַנאָנס נישט אויפגעגעבען. איך בעשטעטיג אָבער, אַז ה׳ ראַבינאָוויטש איז יאָ ביי מיר געווען און געוואָלט מיר פערקויפען אַ פּראָטעסט פון ה׳ ליסמאַן, כאָדושעש אויף דער סומע 600 זל. פאַר 350 זל.

אברהם מארכעווקא
נאָוואָמיעס אַ 10.

2054

קאַרטאָפעל־מעהל

כשר לפסח

1־טע סאָרט „סופּעריאָר" מיט אַ הכשר
צו בעקומען אין הורט ביי
יעקב ראָזענטאַל
39 פּאָלודניאָוואַ 39
טעל. 236-06.
1914

צוויי צימער און קוך

ערשטער שטאָק מיט בעקוועמליכקייטען פון זאָפאָרט צו פערמיטען פּיעטריקאָווער 20.
צו ערפאָהרען ביים וועכטער.
2048

אַ בעקערייַ

אויף מצות צו פערדינגען
צו ערפאָהרען זשעלאַנא 48, ביים הויז־וועכטער.
2049

רעשטען

לאָדז, נאָוואָמיעסקאַ 5
פראָנט, 2־טער שטאָק
פערשידענע קאַמגאַרנס, ביליצער, טאַמאַשאָווער און לאָדזער
אויף אַנציגער און פּאַלטענס
מיט 30% ביליגער
קומט און איבערציגט אייך, ביי
SZCZĘSLIWY
נאָוואָמיעסקאַ 5, פראָנט, II שטאָק

הלל ווײַמאַן
צביה הערשקאָוויטש
פערלאָבט
לאָדז, מערץ 1932 יאָהר.

צו דער פערלאָבונג פון אונזער ליבען זוהן און ברודער
הלל ווײַמאַן
מיט פרל. צביה הערשקאָוויטש
ווינשען מיר זיי א הערצליכען מזל־טוב
אברהם, גיטעל, העניא, מענדל און אייזיק ווײַמאַן.
2066

אַ זעלטענע געלעגענהייט!

פון זאָפאָרט צו פערדינגען
אַ צימער מיט אַ קוך
און מעבעל
אויף אַגראָדאָווא־גאַס, נעבען דער האַלע.
צו ערפאָהרען אין אדמ. פון דער צייטונג. 2040

געגעז בעלוינונג.

שבת נאָכמ. אין פילהאַרמאָניע־זאַל איז מיר פערלוירען געגאַנגען א פּאָרטפעל מיט פערשידענע פּאַפּירען, דערונטער א וועקסעל אויף 50 זל. צאָהלבאַר אין קראָקא, זשיראָ מאָידעלבוים און קאָן ווי אויך א לאָטעריע־צעטעל נ׳ 15521. דעם ערליכען פינדער בעט מען אָפּצוגעבען אין אדמיניסטראַציע געגען בעלוינונג. גלייכצייטיג ווערט ערקלערט דער וועקסעל און לאָט.־צעטעל פאַר אונגילטיג. 2050

דערגרייכט א שלום אין שאנכאי

יאפאן גרייט זיך אבער צו א נייער מלחמה

כלומרשטער יאפאניש=כינעזישער אפמאך

לאָנדאָן, 29. (ספּ. טעל.)

לויט האַלב־אָפיציעלע ידיעות פון שאַנכאַי האָט די יאַפּאַניש־כינעזישע קאָנפערענץ אַ גינסטיגען פערלויף. ס'איז געשלאָסען געוואָרען אַנ'אָפּמאַך לויט וועלכען די קריגס־אָפּעראַציעס האָבען געזאָלט אינגאנצען אויפהערען. דער יאַפּאַנישער גענעראַל סיראָקאַוואַ איז איצט פערנומען מיט פעסטשטעלען די גרויס פון די יאַפּאַנישע אָפּטיילונגען, וועלכע זאָלען פערבלייבען אין שאַנכאַי אין פאַל פון אי־בעררייסען די אונטערהאַנדלונגען.

טאָקיאָ, 29. (ספּ. טעל.))

דער פירטער טאָג פון כינעזיש־יאַפּאַנישע אונ־טערהאַנדלונגען האָבען געבראַכט צו אַ פעסימיס־טישער שטימונג, ווייל ס'איז קענטיג אַז כינע וויל זיך אַרויסציהען פון די אונטערהאַנדלונגען. די קאָנ־פערענץ קאיז אָבער נישט איבערגעריסען געוואָרען.

אַ ספּעציעלע קאָמיסיע בעראַט זיך וועגען בע־שטימען אַ ליניע, ביז וועלכער ס'זאָלען זיך צוריק־ציהען די יאַפּאַנישע מיליטער־אָפּטיילונגען.

יאפאן גרייט זיך דערווייל צו א ווייטערדיגע קאמף

ריגא, 29. (ספּ. טעל.)

די אָפיציעלע סאָוויעטישע אַגענטור „טאַס" מעלדעט פון שאנכאי, אז די יאפאנישע פלאָטיליע אויפ'ן געלען טייך האָט בעקומען אַ בעפעהל צו זיין גרייט, ווייל די יאַפּאַנישע מיליטער־אָנפיהרונג האָט בעשלאָסען, אַז אויב די כינעזיש־יאַפּאַנישע אונ־טערהאַנדלונגען וועלען איבערגעריסען ווערען זאָל בעזעצט ווערען נייע ערטער אויפ'ן געלען טייך. די יאַפּאַנער ווילען קודם כל פערנעהמען דעם וויכטיגען סטראַטעגישען פונקט סוטשו; די נאַנקינער רעגירונג פון איהר זייט האָט אויך אַרויסגעשיקט בעדייטענ־דע מיליטער־פערשטאַרקונגען קיין סוטשו. אין דער שטאָט איז ערקלערט געוואָרען בעלאַגערונגס־צו־שטאַנד. די יאַפּאַנישע אָנפיהרונג וויל אויך אַרויס־שיקען מיליטער קיין קאַנטאָן, דאָס פערנעהמען קאַנטאָן זאָל זיין אַ דרוק אויף דער כינעזישער רע־גירונג ביי די אונטערהאַנדלונגען.

באמבארדירט קינטשאו

לאָנדאָן, 29. (ספּ. טעל.)

פון שאַנכאַי מעלדעט מען, אַז נעכטען האָט אַ יאַפּאַנישע לופט־עסקאַדרע אַראָפּגעוואָרפען 20 באָמ־בעס אויף קינטשאָו. די יאַפּאַנישע עראָפּלאַנען האָבען דאַן מיט פּולעמיאָטען בעשאָסען די כינעזישע פּאָזיציע, הערביי זענען 14 כינעזער אומגעקומען.

אטענטאט אויף א יאפאנישען פארשטעהער

לאָנדאָן, 29. (ספּ. טעל.)

אויפ'ן יאַפּאַנישען שאַרזש־דע־אַפער אין שאַנ־כאַי, שיגימוטסו, איז אויסגעפיהרט געוואָרען אַ באָמבען־אַטענטאַט.

עטליכע פערזאָן זענען פערוואונדעט געוואָרען. די אַנפאַלער זענען געווען כינעזער.

אויפשטענדיגע אין מאנדזשוריע?

טשאַנגטשון, 29. (ספּ. טעל.)

צוליב דער דראָהונג צו אַטאַקירען די שטעט דורך גרויסע אויפשטענדיגע באַנדעס, האָט די מאַכט אַרויסגעגעבען ענטשפּרעכענדע פעראָרדנונגען, כדי צו פערפעסטיגען די הויפּטשטאָט פון דער נייער מאַנדזשורישער מלוכה. מ'האָט אויך דערהאַלטען ידיעה, אַז אַ באַנדע פון דריי טויזענד מאַן דער־נעהנטערט זיך צו דער שטאָט נונג־גאַן, צוליב דעם האָט מען אַרויסגעשיקט שטאַרקע אָפּטיילונגען צו פערטיידיגען די שטאָט.

אפיציעלער קאמוניקאט

לאָנדאָן, 29. (ספּ. טעל.)

אין שאַנכאַי איז געקומען צו אַ פערשטענדי־גונג. דער אָפיציעלער יאַפּאַנישער קאָמוניקאָט מעל־דעט, אַז די כינעזישע דעלעגאַטען האָבען מסכים גע־ווען אויף די בעדינגונגען פון יאַפּאַנישען גענעראַל שיראָקאַוואַ.

—=:ס:=—

נייער שטורם=ווינד איבער אמעריקא

צעהנדליגער טויטע און פערוואונדעטע

לאָנדאָן, 29. (ספּ. טעל־)

לויט ידיעות פון ניו־יאָרק איז איבער די שטאַטען פון אַלאַבאַמאַ און געאָרגיאַ ווידער אדורך אַ מוראָדיגער שטורעם־ווינד.

לויט ביז־איצטיגע ידיעות זענען דערביי דער־הרגעט געוואָרען 20 מענשען און 50 זענען פער־וואונדעט געוואָרען.

שרעקליכער שטורם אין דרום פון די פעראייניגטע שטאטען

די בילדער ווייזען די חורבות פון דער לעצטער שטורם-קאטאסטראָפע.

הרב מיכעלסאן אין ווארשא

זאל זיין דער ממלא מקום פון הרב זאנענפעלד ז"ל

וואַרשאָ, 29. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָר־רעספּאָנדענט).

דער וואַרשאָווער רב מיכעלסאָן האָט היינט בעקומען אַ טעלעגראַמע פון ירושלים, אַז ער זאָל זיין דער ממלא מקום פון נפטר געוואָרענעם הרו זאָנענפעלד.

גרויסע צאהל אויטא-קרבנות אין פאריז

דורך די 2 חגא-טעג

פּאַריז, 29. (ספּ. טעל.)

דורך די צוויי חגאות־טעג זענען אין פּאַריז פאָר־געקומען אַ גרויסע צאָהל אויטאָ־קאַטאַסטראָפעס. בעת די דאָזיגע קאַטאַסטראָפעס זענען 34 פערזאָן דערהרגעט געוואָרען און 120 פערוואונדעט.

יודיש טעאטער

אין „פילהארמאניע"

דיר.: ד. צעלמייסטער און א. בעזמאן

ביז פרייטאג ווערט נישט געשפּילט.

לעצטע 2 מאָל! לעצטע 2 מאָל!

פרייטאג, שבת, 9 אווענד

וועט דער שענסטער, ליבסטער, פריי־ליכסטער אמעריקאנער בוף־קאָמיקער

דזשעק

רעכטצייט

שפּילען זיין גרויסע סוקצעס-אָפּערעטע פאַזיטיוו די לעצטע 2 מאָל

דער פרייליכער ציגיינער

אין 3 אקטען, מוזיק־רעזשי: דזשעק רעכטצייט

מאטא: לאַכן! / זינגען! / טאַנצען!

מיט אנטייל די בעליבטע ארטיסטין זינגערין יוכבד זילבערג

אכטונג! נאָך די פאָרשטעלונגען פון פרייטאג, שבת סענסאציע-מתנה! גרויסע האַנצערט-סצענע, וואָס איז פאָר־פאַסט און געשפּילט געוואָרען פאַר דעם אמעריקאנער פרעזידענט

ברענגט מירמייז מאמעפין יאנסריזייט

דגיר ד'ישטכ רעכשצייט.

שבת 4 נאכמ. אויף דעם גרויסען אידראַנ־אינפאָרמאַציע צום לעצטען מאָל

„איציק'ל גנב"

אין 3 אקטען מיט דזשעק רעכטצייט אין דער טיטל-ראָל.

אווענד-פרייזען: פון 90 גר. ביז 2.60

מיטאג-פרייזען: פון 60 גר. ביז 1.60

בילעטען אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע.

DOKTOR

H. WOŁKOWYSKI

צעגעלניאַנאַ 4, טעל. 216-90

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען. מענער-שוואַכע. אַלע ארט אנאליזען, עלעקטראָטעראַפּיע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.

נעמט אָן פון 8–2 און פון 5–9 אווענד.

בעזונדער וואַרטע-צימער פאַר פרויען.

פינאנציעלער באנקראט

פון טערקיי און גריכענלאנד

ווין, 29 (ספּ. טעל.) אויף דער זיצונג פון טערקישען מיניסטאָרען-ראַט איז ארומגערעדט געוואָרען דער פינאנציעלער קריזיס אין וועלכען ס געפינט זיך די טערקישע מלוכה. ס'זענען ארויס־גערוקט געוואָרען 2 פּראָיעקטען: איינער וועגען פערקלענערן די חובות מיט 50 פּראָצ. און דער צווייטער וועגען א פולשטענדיגען מאָראַטאָריום ביז'ן יאָהר 1937. קיין בעשלוס איז נאָך נישט אָנגענומען געוואָרען.

ווין, 29 (ספּ. טעל.) דער רעגירונגס־קריזיס אין גריכענלאַנד איז נאָך נישט פערענדיגט. ווענעזעלאָס בלייבט ביי דער מאכט. די גריכישע רעגירונג האָט בעשלאָסען דעם 1 אפּריל צו בע־צאָהלען נאָר די פּראָצענטער פון דער הלוואה און נישט די ראַטע.

דער דאלאר וואקעלט זיך

אמעריקא וועט סוף=כל־סוף זיך מוזען אפזאגען פון גאלד=פאריטעט

פּאַריז, 29 (ספּ. טעל.) פון לאָנדאָן מעל־דעט מען זעהר בעאונרוהיגענדע ידיעות וועגען דער פּאָזיציע פון דאָלאַר. וועלכער האָט זיך אָנ־געהויבען צו וואקלען צוליב דעם גרויסען אמערי־קאנישען מלוכה־דעפיציט, וועלכער בעטרעפט אַ מיליאַרד דאָלאַר. מיט דעם ווערט פערטייטשט די שטאַרקע העכערונג פון ענגלישען פונט, וואָס איז נישט גינסטיג פאַר ענגלאַנד, מ'האַלט, אז אמעריקאַ וועט זיך סוף־כל־סוף מוזען אָפּזאָגען פון גאָלד־פאַריטעט.

דער קאנפליקט צווישען אירלאנד און ענגלאנד

דובלין, 29 (ספּ. טעל.) אין די היגע פּאָליטישע קרייזען הערשט א גרויסע דענערווירונג אין צוזאמענהאנג מיט די לעצטע געשעהענישען. ס'ווערט ברייט ארומגערעדט די מעגליכקייט פון א פאָרשלאָג מצד ענגלאנד צונויפצורופען א קאָנ־פערענץ מיט אירלאנד, כדי ארומצורעדען אלע סכסוכים וואָס זענען די לעצטע צייט ענטשטאַנען אין די רעגירונגס-קרייזען הערשט די איבערציי־גונג, אז די שטעלונג פון דרום-אפריקא און אלע ענגלישע דאָמיניומס וועט זיין א שטערונג פאַר ענגלאנד, ווען זי וואָלט אפילו געוואָלט מאכען ענדערונגען אין דער קאָנסטיטוציע פון אירלאנד.

סטאלין איז ערנסט קראנק

צו איהם זענען געפאהרען פּראפעסארען פון בערלין

בערלין, 29. (ספּ. טעל.)

מ'טיילט מיט, אַז סטאַלין איז ערנסט קראַנק געוואָרען. פון בערלין איז צום איהם אַרויסגערופען געוואָרען דער בעקאַנטער יודישער פּראָפעסאָר הייג ריך לעווי. צוליב דעם וואָס פּראָפ.לעווי איז אַ ספּעציאַליסט אויף קרעבס־קראַנקהייטען, האַלט מען אַז סטאַלין איז קראַנק אויף אַ ראַק.

קרעגערס אונטערנעמונגען באַנקראָטירן

פּאַניק אין די פינאַנציעלע קרייזן

בערלין, 29. (ספ. טעל.) די ידיעה פון דער רעווידיר־קאָמיסיע אַז ס'וועט זיך בשום אופן נישט איינגעבן אָפּצוראַטעווען דעם קרויגער־קאָנצערן האָט אין די בערלינער פינאַנציעלע קרייזן אַרויסגערופן אַ פערשטענדליכע סענסאַציע. דער קאָנצערן איז שולדיג 3 מיליאַרד שוועדישע קראָנען.

לויט אינפאָרמאַציעס פון ניו־יאָרק, האָט די באַנק־פירמא לי־היגינסאָן ערקלערט, אַז קרויגער האָט אין יאַנואַר ווען ער איז געווען אין ניו־יאָרק ערקלערט, אַז ער האָט גענוג דעקונג פאַר זיינע חובות. די פינאַנציעלע קרייזן פאָדערן, אַז די קאָנטראָל־קאָמיסיע זאָל פערעפענטליכן אַ גענויען באַריכט וועגן דער לאַגע פון קרויגער־קאָנצערן.

דער „צעפעלין" איז צוריקגעקומען

פאַריז, 29. (ספ. טעל.)

די לופט־שיף „צעפעלין" איז אויף זיין צוריק־רייזע פון בראַזיליען אַריבערגעפלויגען איבער באַרצעלאָנאַ.

אויף דער שיף געפינען זיך 6 פאַסאַזשירען.

אַנטי־רעליגיעזע אונרוהען אין שפּאַניע!

המון צינדט אונטער קירכעס און בעפאַלט רעליגיעזע פּראָצעסיעס

פאַריז, 29 (ספ. טעל.) פון גאַנץ שפּאַניען ווערט געמעלדעט וועגן נייע אַנטי־רעליגיעזע אונרוהען. דער המון איז אָנגעפאַלען אויף די רעליגיעזע פּראָצעסיעס וואָס זענען פאָרגעקומען אין די חגא־טעג און ס'איז געקומען צו בלוטיגע געשלעגען.

אין קאַסטראָ איז געקומען צו אַ צוזאַמענשטויס צווישען דער פּאָליציי און די פרומע שפּאַניער, וועלכע האָבען געמאַכט פּראָצעסיעס טראָץ דעם פערבאָט פון דער פּאָליציי.

אין בורגאָס האָט דער המון זיך אריינגעריסען אין די קירכען, דעמאָלירט די איינאָרדנונג און אונטערגעצונדען די קירכען.

ציהונג פון דער מלוכה־לאָטעריע

5-טע קלאַס, 14-טער ציהונגס־טאָג

10.000 zł. na nr. 133949

Po 5000 zł. na nr. 33011 62294

Po 3000 zł. na nr. 76549 115976 1224115

Po 2000 nr. 11556 18383 22174 29067 45248 62693 74976 75123 83437 83611 107544 110043 111548 114202 142624 150991

Po 1000 nr. 3074 16081 17705 27347 27525 38775 43525 55676 60633 63259 75545 91886 92577 97489 98567 99672 100149 113790 114990 127289 131949 132986 138151 13944 140655 149512 151096

Po 500 zł. nr. 830 1145 1369 2514 2733 3648 3669 3645 6178 8144 9420 10174 10568 11531 12035 13381 13984 14588 16396 16832 16834 17373 17987 18570 20224 20340 23258 23719 24348 25606 26458 27684 27805 28171 28633 29470 29951 31267 31990 32888 32864 36157 37296 37630 39324 40408 43198 43796 44958 46383 46930 47635 49212 54458 54682 56328 57186 57610 57715 58072 58554 58637 60519 60803 64248 65482 66332 71717 73268 73943 74517 77736 80787 80748 81098 83670 84471 84715 86629 87585 87807 88802 89608 89785 90429 90562 91878 93281 93881 95953 96046 98486 99088 99358 99904 100978 101363 101321 101505 102599 102713 102773 103675 1040046 105067 105402 105648 107175 108206 108654 109730 110561 110637 111362 111708 112780 113254 115975 116212 116710 116852 119590 121594 122649 122791 123748 133116 134805 134977 135472 135923 136398 136575 137470 138191 139110 139575 140534 140752 140826 141625 143227 143246 144038 144171 145106 145241 146107 146241 146726 147076 149469 159276 151422 151457 152338 153273 153663 158540 158746 159700

Po 250 zł wygrały następujące numery:

347 604 69 74 716 939 48 58 77 1041 141 237
365 431 61 523 25 37 80 604 19 27 721 869 922
91 2013 44 231 52 314 65 496 7 582 648 714 808
3023 80 175 204 85 413 46 514 88 601 715 36 843
910 75 4045 51 87 107 422 44 52 85 552 607 77
724 67 73 804 41 901 9 33 5154 91 215 351 76 502
622 762 85 880 929 6050 59 146 72 99 234 88 305
30 474 534 77 603 13 91 759 945 55 7055 70 193
361 76 503 27 632 820 56 84 943 8027 69 70 255
320 39 50 66 67 75 85 547 701 11 9173 91 229 33
93 336 54 414 565 623 32 735 60 804 57 73 76 10035
143 214 95 477 501 12 606 31 73 743 75 869 79 900
2 11013 120 87 243 56 392 419 28 553 639 67 97
720 849 53 945 84 120174 242 704 84 573 643 81
784 857 77 918 81 13197 374 490 712 31 57 85 823
140165 295 405 41 511 26 89 643 64 96 97 776 58
801 18 940 15029 38 227 36 76 327 96 425 574 801
15 904 37 16017 30 63 90 262 299 449 742 17012
239 352 57 80 406 30 55 579 82 87 859 934 18002
11 50 131 51 204 46 95 341 408 97 640 43 57 766
909 72 19073 98 111 47 70 252 331 52 82 449 715
823 83 933 20021 74 254 308 69 76 441 46 524 57
632 810 70 909 21019 65 127 46 333 477 79 542 80
607 738 934 39 80 22001 33 59 284 410 549 62 741
67 873 98 901 73 87 23174 278 89 315 40 79 498
604 75 87 721 36 96 903 10 66 24026 45 119 38 303
8 54 61 68 409 535 82 94 648 76 99 788 25005 7
20 43 133 76 460 87 97 511 613 740 802 24 916 26
26091 139 371 526 61 99 659 77 27029 31 64 108
61 217 316 49 79 610 38 95 715 86 933 52 56 73
28096 174 298 308 412 47 533 90 649 737 68 728
57 923 99 29097 155 222 337 73 417 96 546 67 684
93 716 69 954 70

30064 94 97 205 432 450 97 528 42 46 655 61
78 712 25 70 875 939 71 31375 613 715 815 84 941
87 32000 37 141 93 255 94 318 26 54 59 424 30
624 58 785 809 948 33040 50 69 214 33 59 301 444
525 54 608 41 726 997 34037 38 88 98 289 306 41
47 694 715 61 67 87 802 48 35014 68 107 208 45
53 67 74 405 505 47 720 867 989 36055 57 124 71
91 202 8 11 23 571 77 679 837 64 905 9 28 37028
69 159 235 37 60 375 82 99 419 62 529 728 87 96
705 813 940 96 38105 24 28 47 306 49 77 91 539
80 702 836 76 903 39040 158 212 43 55 78 418 614
768 949 40074 81 129 46 72 208 89 390 585 696
797 817 27 40 41033 65 86 184 86 247 74 78 361
84 469 552 743 55 42020 43 61 101 95 207 318
462 97 638 812 78 96 921 43005 12 77 217 95 410
523 63 610 32 82 94 712 86 825 946 54 44172 260
69 307 11 46 460 514 25 96 603 701 67 98 879 926
45035 275 321 72 82 458 99 575 603 21 22 799 893
95 914 58 46002 16 49 493 561 640 93 906 12 47138
245 344 402 63 72 517 724 70 898 902 10 29 91
48033 58 93 179 323 51 76 91 423 64 509 59 642
722 45 62 93 867 87 96 925 49078 90 214 319 33
41 51 477 539 647 52 76 823 99 50021 80 179 443
552 88 713 94 856 59 86 94 990 51006 150 276 36
91 368 416 66 618 27 33 727 47 870 927 52016 36
41 105 313 46 474 666 758 71 93 826 53008 173
92 310 24 471 695 716 46 821 27 34 902 54049 260
465 534 675 81 89 735 828 34 920 44 71 55038 42
44 50 238 90 415 94 509 622 917 40 46 948 56015
311 76 453 84 510 674 76 94 726 52 63 830 904
57030 193 311 44 26 27 546 57 648 61 700 8 93 908
45 58016 64 91 106 307 31 529 83 734 44 835 914
59069 135 289 331 96 97 458 87 90 550 679 714 83
802 29 52

60187 200 6 563 85 679 794 815 20 949 59
61108 85 218 24 70 370 96 446 89 95 631 998 797
819 62011 70 80 160 91 367 659 75 88 63016 39
43 68 101 5 214 39 44 360 432 521 609 25 57 891
64033 34 121 41 91 233 41 324 68 422 34 547 751
858 65000 40 61 68 116 395 428 66 88 539 625
65 92 902 66013 202 387 406 598 619 89 854 82
918 76 88 67159 124 73 430 35 77 640 97 814 28
29 67 98 922 68151 52 94 97 438 712 36 835 65
921 69097 105 214 67 495 583 615 70166 77 99 268
319 23 418 57 776 800 52 84 95 927 71062 71 92
146 96 232 47 302 15 65 457 95 538 615 45 855
926 83 72077 79 146 73 204 23 431 44 62 92 633
36 97 926 72 89 73000 9 42 60 66 74 75 172 247
68 329 605 12 43 892 74095 167 95 253 354 550
67 819 59 75001 4 122 230 38 44 332 75 431 509
761 802 7 91 909 58 76036 47 68 71 173 207 71
390 420 81 86 530 36 705 927 76 77022 26 106 41
88 273 86 503 770 853 85 945 66 78637 91 107 67
249 95 323 45 89 490 531 638 53 731 93 818 38
79003 32 122 23 38 56 309 453 586 614 991 80126
79 287 305 9 28 565 663 79 91 719 83 81060 92
198 270 80 324 56 63 529 65 826 984 82013 81 108
91 288 347 56 483 97 677 803 9 19 908 83040 45
115 70 302 77 477 569 600 64 706 892 905 73 84117
44 212 55 89 377 450 84 505 631 782 963 85053 78
123 54 81 298 669 92 407 34 544 614 711 31 35 49
944 54 97 86087 89 111 251 332 40 53 548 754 78
80 902 26 64 87136 66 67 75 220 400 528 634 97
724 925 58 88308 26 551 98 639 47 705 81 856 914
57 84 89 213 24 47 62 76 390 604 87 933 60

90128 73 88 99 265 396 400 30 548 49 605 882
91124 204 14 69 97 428 87 585 705 907 933 44
92026 47 73 152 322 63 408 85 579 650 703 7 842
97 921 93001 6 9 72 90 219 334 448 76 79 529 823
79 922 27 77 80 94078 158 209 23 47 313 545 94
643 765 798 916 98 95091 129 218 335 471 578 53
620 75 90 828 906 28 41 96028 259 520 664 94 839
933 52 64 97 97071 98 142 224 81 520 57 83 643
703 5 98099 112 323 98 421 593 606 27 704 5 52
95 845 920 25 32 99014 63 243 69 79 84 355 538
57 61 647 764 66 74 856 100065 73 80 120 71 93
249 88 331 33 45 403 510 649 73 713 50 68 963 81
101083 116 26 32 61 293 311 419 513 95 700 832
55 67 915 30 76 102090 92 120 200 408 14 87 587
559 710 46 61 874 941 103057 80 259 343 576 600
822 104025 229 39 62 513 16 54 612 23 92 778 98
823 74 919 47 105015 116 21 87 215 455 640 43 39
849 905 106022 499 614 768 97 827 95 990 107205
8 73 99 331 82 468 582 611 21 56 97 705 63 849
1 975 108053 98 110 30 369 482 807 14 47 99 901
22 71 109004 59 102 42 64 95 239 321 56 480 534
55 714 61 857 928 90 110062 79 107 10 82 222
9 95 317 24 447 842 86 111035 208 328 45 4008 50
3 566 669 75 785 916 21 39 65 112037 173 95
217 323 24 445 873 918 72 113138 222 39 46 316
36 443 594 99 631 57 74 735 857 91 925 114090
129 297 482 515 35 44 602 15 90 718 62 78 810 52
97 909 37 115012 41 54 68 117 44 48 64 71 208
49 410 27 75 94 590 611 22 737 50 93 849 901 93
116043 172 81 305 72 94 406 59 84 657 77 700 1
29 68 93 838 49 995 117127 263 342 84 452 66 78
585 778 810 92 966 118097 142 54 342 91 482 511
12 88 649 67 745 54 89 909 22 78 119030 200 337
41 421 99 577 606 17 883

120032 38 75 80 139 235 37 478 90 91 623 39
57 753 814 15 911 64 94 121051 98 154 210 331 33
84 92 488 646 764 74 811 88 122075 106 33 34 80
203 47 477 511 58 634 741 952 123069 139 44 384
429 43 61 516 867 71 72 994 124111 45 62 76 88
308 82 448 506 619 775 836 900 125036 60 135 212
49 74 99 307 91 472 84 530 70 825 73 99 946 51
126085 309 28 450 588 92 627 769 807 13 127059
361 495 503 4 13 24 605 31 714 17 19 868 950
128019 72 186 90 94 225 44 64 317 59 79 445 589
664 86 93 757 59 63 826 34 66 77 973 88 129173
240 49 473 507 14 18 23 26 54 86 612 41 52 778
922 95 130003 69 119 41 215 90 350 447 520 28
39 732 878 941 131050 186 226 64 68 326 56 84
413 31 65 505 14 31 94 640 734 37 848 132000 100
34 42 217 77 301 59 481 551 69 84 697 749 828 41
86 911 133088 103 521 37 734 93 95 913 53 54
134013 77 145 216 312 72 548 61 652 86 718 71 82
920 81 135018 88 264 89 342 403 32 534 82 774
823 136156 73 217 20 24 71 307 60 420 36 416 43
70 625 712 65 825 91 956 137294 358 527 79 685
717 58 70 93 819 957 60 138035 42 114 235 71 90
367 443 560 73 616 33 83 87 832 929 56 60 74
139080 192 449 748 888 943 140045 110 365 79 472
684 721 71 97 98 946 141019 83 157 307 54 81 593
569 967 142216 483 605 33 91 726 47 853 73 916
143030 198 250 75 421 45 516 64 602 774 864 56
80 144148 233 44 308 27 66 77 423 47 59 70 522
605 7 759 92 855 962 67 145005 282 340 497 543
662 75 705 14 81 9 52 911 93 146024 73 91 98 153
201 25 89 366 418 55 99 505 609 56 96 755 813 48
61 70 917 33 54 71 147029 63 265 325 528 603 37
47 701 33 925 148259 98 342 45 72 441 71 614 18
98 952 999 149102 25 88 97 241 68 79 352 401 47
545 697 721 57 960 99

150009 54 77 130 39 52 94 209 407 25 85 581
668 752 71 908 51 151025 97 119 218 354 56 473
618 54 57 85 868 77 152195 218 350 95 401 514
681 717 29 83 813 30 67 972 153067 335 41 77 83
523 653 97 718 50 69 809 93 94 979 154037 42 82
230 34 79 403 7 30 56 83 504 36 51 613 40 47 51
77 740 84 965 84 155019 38 47 91 107 341 46 448
557 66 68 603 70 72 703 838 83 156018 155 59 71
229 45 367 495 593 607 704 848 916 157000 70 138
209 302 23 63 72 565 70 678 765 820 956 98
158001 9 59 64 141 80 228 51 74 99 359 419 21 508
10 610 46 703 13 90 911 98 159182 65 241 268
573 86 687 719 86 912 83

די דונאַי־פעדעראַציע

צוזאַמענגעפאַסט פון 4 מלוכות אין לאָנדאָן

לאָנדאָן 29 (ספ. טעל.) דער פּרעמיער מאַקדאָנאַלד האָט איינגעלאַדען קיין לאָנדאָן די אויסערן־מיניסטאָרען פון פראַנקרייך, דייטשלאַנד און איטאַליען, כדי בענוגע ארומצורעדען די פראַגע פון דער פעדעראַציע פון די דונאַי־מלוכות.

פראַנקרייך האָט מסכים געווען אונטייל צו נעמען אין דער דאָזיגער בעראַטונג.

געוו. פּרעמיער באַרטעל איז וואַרשאַ

ער זאָל בעקומען דעם אָרדער פון „ווייסען אַדלער"

וואַרשאַ, 29. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט).

אַ גרויסע סענסאַציע האָט אַרויסגערופען דאָס בעוויזען זיך אין וואַרשאַ פון געוו. פּרעמיער באַרטעל. ער איז גלייך מיט אַן אויטאָ אָפּגעפאָהרען קיין ספּאַלאַ צום מלוכה־פּרעזידענט מיט וועלכען ער האָט אָפּגעהאַלטען אַ לאַנגע קאָנפערענץ. וועגען וואָס מ'האָט דאָרט גערעדט ווייסט מען נישט.

ס'געהען אַרום קלאַנגען אַז פּראָפעסאָר באַרטעל וועט אויסגעצייכענט ווערען מיט דער העכסטער פּוילישער אויסצייכנונג — מיט דעם אָרדער „דער ווייסער אַדלער".

געבוירען 4 קינדער

די קינדער און די קימפעטאָרין פיהלען זיך גוט

סטאַראָגראַד, 29. (ספ. טעל.)

אין בראָדניציע האָט די פרוי פון אַרבייטער רימאַווסקי געבוירען 4 קינדער — 2 יונגלעך און 2 מיידלעך. אַלע קינדער לעבען, די מוטער פיהלט זיך זעהר גוט.

געשטאָרבען דער אַרטיסט דוד קייזעראָוויטש

וואַרשאַ, 29. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט).

היינט איז געשטאָרבען דער יודישער אַרטיסט דוד קייזעראָוויטש. דער פערשטאָרבענער איז אַלט געווען 43 יאָהר. אויף דער יודישער ביהנע איז ער געווען 28 יאָהר. לעצטענס האָט ער געשפּילט אין קאַמינסקיס טעאַטער. ער איז געווען פאָרזיצער פון דער אַרטיגער טרופּע און פאָרזיצער פון דער רעווידיר־קאָמיסיע ביים יודישען אַרטיסטען־פעראיין אין פּוילען.

די לויה קומט פאָר היינט, מיטוואָך.

געשטאָרבען דער עלטסטער מענש אויף דער וועלט

ער איז אַלט געווען 158 יאָהר

לאָנדאָן, 29. (ספּ. טעל.)

אין לאָנדאָן איז איצט געשטאָרבען דער עלטסטער מענש אויף דער וועלט, דער טערקישער בירגער זאַראַ אַזאַ. דער איז אַלט געווען 158 יאָהר. זאַאַ איז געבוירען געוואָרען אין 1775 יאָהר. זיין טאַטע איז אויך געשטאָרבען ווען ער איז אַלט געווען 112 יאָהר. אַ זוהן זיינער איז אַלט געווען 10[illegible] יאָהר. די יונגסטע טאָכטער איז איצט אַלט 100 יאָהר.

זאַאַ האָט געהאַט 12 ווייבער און 36 קינדער.

Dr. med. N. ROZEN
Stomatolog
choroby zębów, szczęk, dziąseł, podniebienia, języka i t. d. Regualcjaz ębów
Roentgenodjagnostyka.
Andrzeja 7 :—: Telefon 216-57
Godz. przyjęć od 3—7

לאָדז, 30 מערץ 1932

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז, 30 מערץ 1932

נעפּעל אין ווייטען מזרח

די בעציהונגען צווישען די סאָוויעטען און יאַפּאַן בלייבען אַלץ איינגעהילט אין אַ שלייער פון געהיימניש, הגם זיי הערען נישט אויף צו זיין אויסערגעוועהנליך אָנגעשטרענגט. פאַר די לעצטע טעג האָט דער טעלעגראַף געבראַכט אַ ידיעה וועגען אַ נייער בעגעגעניש, וואָס איז פאָרגעקומען אין מאָסקווע צווישען ליטווינאָוו'ס פערטרעטער קאַראַכאַן מיט דעם יאַפּאַנישען געזאַנדטען אין מאָסקווע היראָטאַ און וועגען דעם אינטערוויאו, וועלכען דער יאַפּאַנישער קריגס-מיניסטער אַראַקי, האָט געגעבען דעם פערטרעטער פון דער סאָוויעטישער טעלעגראַפען-אַגענטור. די ביידע פּאַסירונגען האָבען נישט נאָר נישט געוואָרפען קיין ליכט אויף דער לאַגע, נאָר האָבען זי פערקעהרט נאָך מעהר פערנעפּעלט. דער געזאַנדטער היראָטאַ האָט נישט געלייקענט דעם פאַקט, אַז די יאַפּאַנער קאָנצענטרירען מיליטער ביי דער גרעניץ פון קאָרעאַ, ער האָט אָבער צוגעגעבען, אַז דאָס האָט נישט קיין שייכות צו די סאָוויעטען. גלייכצייטיג האָט ער אָבער געפרעגט קאַראַכאַנען, וואָסער ציל ווילען דערגרייכען די סאָוויעטען דורכדעם, וואָס זיי קאָנצענטרירען זייער מיליטער ביי דער גרעניץ פון קאָרעאַ. קאַראַכאַן האָט אָבער די גאַנצע מעשה אָפּגעלייקענט. די ביידע ערקלערונגען ערקלערען גאָרנישט. אַ פאַקט איז, אַז ביידע צדדים קאָנצענטרירען מיליטער און אין דעם ליגט נאַטירליך אַ גרויסע קריגס-סכנה, ווייל ס'איז אַ בעקאַנטע זאַך, אַז ווען זעלנער און ביקסען געפינען זיך נישט דאָרט, וואו זיי דאַרפען זיין, דאַן קאָן פון זיך אַליין אויסברעכען אַ שלאַכט.

נאָך נעפּעלהאַפטיגער איז דער אינטערוויאו, וועלכען עס האָט געגעבען דער מיניסטער אַראַקי. ער האָט גערעדט מיט אַזעלכע רמזים, וועלכע עס איז אוממעגליך צו פערשטעהן.

אויף דער פראַגע ווי ער שאַצט אָפּ די איצטיגע פּאָזיציע פון רוסלאַנד האָט דער מיניסטער געענטפערט, אַז לויט זיין מיינונג אונטערשיידט זיך איצט די פּאָזיציע פון רוסלאַנד נישט פון דער לאַגע, אין וועלכער זי האָט זיך געפונען פריהער.

אויף דער פראַגע צי מיינט ער נישט, אַז די אַקציע פון יאַפּאַן אין מאַנדזשוריען ריהרט אָן די אינטערעסען פון רוסלאַנד, האָט דער מיניסטער געענטפערט, אַז ער האַלט זיך אין דערזעלבער מיינונג, וואָס דער גענעראַל-שטאַב... נאַטירליך, אַז פון אַזעלכע ענטפערען קאָן מען קלוג נישט ווערען.

איין ערקלערונג זיינע איז געווען אַ ביסעל מעהר קלאָר און דאָס ענטפער ווען די סאָוויעטען זיך מוזען גוט נעהמען אין זין אַריין. ער האָט ערקלערט, אַז יאַפּאַן איז גרייט איינצושטעלען פריינדליכע בעציהונגען מיט יעדען לאַנד, וואָס אַכטעט די קאָנסטיטוציע, דעם נאַציאָנאַלען גייסט פון יאַפּאַן און די יאַפּאַנישע קולטור, און אַזוי ווי די סאָוויעטען האָבען נישט קיין בעזונדערע אַכטונג צו דער יאַפּאַנישער קאָנסטיטוציע קאָנען, ווייזט אויס, קיין פריינדליכע בעציהונגען צווישען ביידע לענדער, לויט דער מיינונג פון מיניסטער, נישט זיין.

הכנות צו אַנ'עווענטועלען אויסברוך פון קריג מאַכען ביידע צדדים פיבערהאַפטיג. יאַפּאַן בעשטעלט קריגס-מאַטעריאַלען און אַמוניציע אין אַלע לענדער, וואו עס איז נאָר פאַרהאַן אַ קריגס-אינדוסטריע, בעזונדערס אָבער אין פראַנקרייך און אין דער טשעכאָסלאָוואַקיי. אַ שטייגער בלויז די פירמע האַטשקיס, וועלכע אַרבייט אויס קוילען-וואַרפערס, האָט בעקומען אַ בעשטעלונג אויף 200 מיליאָן פראַנק. אַ העלפט פון דער בעשטעלונג איז שוין אָפּטראַנספּאָרטירט געוואָרען קיין יאַפּאַן.

אָבער אויך די סאָוויעטען גרייטען זיך מיט דער גאַנצער פּאַרע. לויט ידיעות, וואָס זענען אָנגעקומען פון רוסלאַנד, אַרבייט די סאָוויעטישע קריגס-אינדוסטריע אָהן אויפהער בייטאָג און ביינאַכט.

פ. ב.

—:§:—

יודישער געלעהרטער

געפונען אַ הייל-מעטאָדע געגען דער טראַכאָמע-קראַנקהייט

פּאַריז, (יט"א) דער יודישער געלעהרטער פון טוניס, ד"ר לאַמבראָזאָ האָט פאָרגעלייגט דער ווויסענשאַפטליכער אַקאַדעמיע אין פּאַריז איבריגע זיבען לעצטע וויסענשאַפטליכע אַרבייטען איבער דער היילונג פון דער טראַכאָמאַ-קראַנקהייט, די סטודיען פון ד"ר לאַמבראָזאָ האָבען אַ גאַנץ בעזונדערע וויסענשאַפטליכע בעדייטונג. ד"ר לאַמבראָזאָ זאָל האָבען געפונען די מעטאָדע צו איזאָלירען דעם טראַכאָמאַ-מיקראָב און אַזוי אַרום מעגליך מאַכען די אויסהיילונג פון דער קראַנקהייט, פון וועלכער עס ליידען בעזונדערס טויזענדער יודישע קינדער אין טוניס, טריפּאָליטאַניען און אין אַנדערע לענדער.

די יוגענד אין די אירלענדישע שטעט

צום קאָנפליקט צווישען אירלאַנד און ענגלאַנד

דער בעקאַנטער קענער פון די פערהעלטענישען אין ענגלאַנד, דער פּובליציסט דיאָנעאָ, ברענגט אין איינעם פון זיינע לעצטע אַרטיקלען אַ כאַראַקטעריסטיק פון די אירלענדישע שטעט און זייערע איינוואוינער. דאָס איז בעזונדערס אינטערעסאַנט אין איצטיגען מאָמענט, ווען די בעציהונגען צווישען ענגלאַנד און אירלאַנד האָבען זיך אונגעהויער פערשאַרפט צוליב דעם אָפּזאָג פון אירלאַנד צו שווערען טרייהייט דעם ענגלישען קעניג, ד. ה. צוליב דער שטרעבונג פון די אירלענדישע רעפּובליקאַנער פולשטענדיג זיך אָפּצוטיילען פון ענגלאַנד.

מען דאַרף וויסען, שרייבט דיאָנעאָ, אַז אין קאַטוילישען אירלאַנד זענען אַלע שטעט, אַ חוץ עטליכע גרויסע צענטרען, ווי דובלין, קאָרק און לימעריק, ענליך צו צעהנדליגער אַנדערע אָרימע און שמוציגע שטעט אין אייראָפּע. זיי האָבען אָבער דערביי אַנ'אייגענאַרטיגע פיזיאָנאָמיע. אַ אירלענדישע שטאָט איז אַ גרויס דאָרף, וואָס האָט זיך אויסגעצויגען אויף ביידע זייטען פון אַ לאַנגער גאַס. די שטאָט ציילט אַנ'ערך 1500 ביז 2000 איינוואוינער, וועלכע לעבען אַליין נישט צו וויסען פון וואָס. אָבער דאָך זענען זיי איבערצייגט, אַז זיי זענען דער צענטער פון דער וועלט, ווייל אַזעלכע שטעט ווי קאַלאַרגלין, באַליגאַרי אָדער קילפינאַק זענען לויט דער מיינונג פון זייערע איינוואוינער, די צענטערען פון דער אַלוועלטליכער קולטור.

די גרעסטע געביידעס זענען אין אַזאַ צענטער פון קולטור דאָס ראָטהויז, אויף וועלכען עס פלאַטערט איצט די רעפּובליקאַנישע פאָהן, די באַנק און אַ גרויס דריישטאָקיג געוועלב, וואו מען קאָן קריגען אַלצדינג: פון שטיוועל ביז אַ טרומנע, אַ כאַמוט און אַ גאָרסעט, שמירעכץ צו רעדער און די בעסטע פּערפומען. אין אַזאַ אוניווערסאַל-מאַגאַזין אַרבייט די גאַנצע יוגענד פון דער שטאָט.

די האַלב אינטעליגענטע אירלענדישע יוגענד קאָן שוין מעהר נישט עמיגרירען קיין אַמעריקאַ, ווי דאָס איז געווען אין די אַמאָליגע צייטען, די יוגענד איז דעריבער אָדער פאַנאַטיש נאַציאָנאַליסטיש אָדער מאַרקסיסטיש. די דאָזיגע יוגענד האַסט די גאַנצע וועלט, וועלכע האָט וואָס אָנצוטון און איז זאַט, דער האַס איז בעזונדערס גרויס לגבי די ענגלענדער. אַ גרויסער טייל פון דער יוגענד טראָגט אויף דער ברוסט אַ ספּעציעלען צייכען, וואָס דאַרף בעדייטען, אַז דער געגעבענער מאַן ענטפערט נישט אויף געשטעלטע פראַגען אין ענגליש, נאָר אַז ער רעדט בלויז העליש. די יוגענד האָט אַמאָל געהאַסט שרעקליך די ענגלענדער, נאָר דאַכט זיך, אַז איצט איז דער האַס מעהר געווענדעט געגען די אייגענע חברים, וועלכע האָבען זיך נאָך דער אירלענדישער אונאָפּהענגיגקייט געשטעלט בראש פון דער מלוכה-מאַשין און איצט זענען זיי געוואָרען פּאָלקאָווניקעס, גענעראַלען, אַדמיניסטראַטאָרען, מיט איין וואָרט, מענשען, וואָס האָבען אַ געזיכערטע עקזיסטענץ, האָבען אָנ'אָנצוג, אַ מיטאָג און בעקומען שטענדיגען געהאַלט. אָט די האַלב-אינטעליגענץ זענען די הויפּט-אָנהענגער פון דע וואַלעראַן (פיהרער פון די רעפּובליקאַנער).

אין דער פרייער אירלענדישער מלוכה זענען אויך פאַראַן אַרבייטער, אָבער זיי אונטערשיידען זיך פון די ענגלישע אַרבייטער. מען דאַרף וויסען, אַז די פאַבריקען געפינען זיך דער עיקר אין אולסטער, דאָס הייסט אין צפון'דיגען פּראָטעסטאַנטישען טייל פון אירלאַנד (אין דעם טייל, וואָס האָט אויך אויטאָנאָמיע, אָבער נישט אַזאַ ברייטע ווי אירלאַנד און וואָס שטרעבט נישט זיך אָפּצורייסען פון ענגלאַנד. די רעד.) אין די קאַטוילישע פּראָווינצען זענען קיין פאַבריקען כמעט אינגאַנצען נישטאָ. די אַרבייטער זענען דאָ מעהרסטענטיילס טראַנספּאָרט-אַרבייטער, זיי זענען פערנומען אָדער אויף די באַהנען אָדער אין די פּאָרטען אָדער ביי די אינערליכע טייכען. אָט די אַרבייטער זענען אין דער הינזיכט פון ענטוויקלונג ווייט אָפּגעשטאַנען פון די ענגלישע אַרבייטער. ביז צום קריג זענען די אירלענדישע אַרבייטער געווען צומייסטענס קאָנסערוואַטיוו, איצט זענען פיל אַרבייטער קאָמוניסטען. דע וואַלעראַ איז נישט קיין קאָמוניסט, אָבער ער ווערט געשטיצט פון די אַרבייטער.

דער מוראַ'דיגער מאַסען-מאָרד אין יענאַ

אַ ריכטער ערמאָרדעט זיין פרוי, עלטערען, קינדער און זיין געליבטע

דעם פרייטאָג האָט זיך אין יענאַ (דייטשלאַנד) אָפּגעשפּילט אַ מוראַ'דיגע מאָרד-דראַמע, וועלכע האָט געקאָסט דאָס לעבען פון עטליכע קרבנות. דער העלד פון דער דראַמע איז נישט קיין באַנדיט אָדער מערדער, נאָר דער ריכטער פון יענאַער אַפּעלאַציע-געריכט ד"ר ווילהעלם מוירער, וועלכער האָט ערמאָרדעט זיין פרוי, כלה, זיין פאָטער און מוטער, און צוויי קינדער.

די דייטשע פּרעסע ברענגט איצט פּרטים פון דער קאָשמאַרער דראַמע.

ד"ר מוירער איז געווען גערעכענט פאַר איינעם פון די אויסגעצייכנטע שטערענס אין דער דייטשער יוסטיץ. עס איז איהם פאָראויסגעזאָגט געוואָרען אַ גלענצענדע קאַריערע. אַ סקאַנדאַל, וואָס האָט פּלוצים פּאַסירט, האָט געמאַכט אַ סוף צו די חלומות וועגען אַ ווייטערדיגער קאַריערע. פון לאַנג אָן איז מוירער געווען בעפריינדעט מיט דעם געוו. יוסטיץ-מיניסטער פון טירינגען ה., וועלכער איז איצט אויך אַ מיטגליד פון יענאַער אַפּעלאַציע-געריכט. בעפריינדעט זענען צווישען זיך געווען נישט בלויז די מענער, נאָר אויך די פרויען. די פאַמיליעס פלעגען כמעט שטענדיג זיין איינע ביי ביי דער אַנדערער. ד"ר מוירער איז געוואָרען דער געליבטער פון זיין פריינדס פרוי.

אין אַזאַ קליינער שטאָט ווי יענאַ, וואו מען ווייסט יעדען שריט פון שכן, איז אוממעגליך געווען צו בעהאַלטען די ליבעס-פערהעלטניש. איניגיכען האָט מען נישט נאָר גערעדט וועגען דעם אין דער גאַנצער שטאָט, נאָר וועגען דעם איז געוואוירע געוואָרען אויך מוירערס פריינד און זיין פרוי.

די געזעלשאַפטליכע לאַגע פון ד"ר מוירער איז געוואָרען אונטערגעריסען. ר. און די פרוי מוירער האָבען פערפיהרט פּראָצעסען וועגען גט. אין עטליכע טעג אַרום האָט ד"ר מוירער געדאַרפט חתונה האָבען מיט דער פרוי ר.

צום סקאַנדאַל איז נישט געבליבען גלייכגילטיג אויך די יוסטיץ-מאַכט. דער מוירער איז אַריבערגעפיהרט געוואָרען קיין אַלטענבערג, אַ פערוואָרפען שטעטעל אין זאַקסען. אויפ'ן נייעם פּאָסטען האָט ער געדאַרפט אָנקומען דעם ערשטען אַפּריל. די פרוי מוירער מיט די קינדער האָבען זיך פערנומען צו פאָהרען קיין רודאָלפשטאַדט און די עלטערען פון ד"ר מוירער האָבען בעשלאָסען זיך צו בעזעצען אין גערא.

צוויי פאַמיליעס זענען צובראָכען געוואָרען. מען האָט נעפּאַקט די זאַכען און זיך געגרייט זיך פונאַנדערצופאָהרען.

נישט געקוקט אויף דעם, וואָס עס האָט פּאַסירט, זענען די ביידע ריכטערס געבליבען אין גאַנץ גוטע בעציהונגען. אַלע שטרייט-פראַגען זענען ערלעדיגט געוואָרען לויט אַ געגענזייטיגע פערשטענדיגונג. די מענער און די פרויען האָבען זיך נישט נאָר ווייטער בעגעגענט נאָר זיי האָבען זיך איינער דעם אַנדערען געהאָלפען.

דאָנערשטאָג אינאָוועגד איז די פרוי ר. געקומען צו דער פרוי מוירער, כדי איהר צו העלפען זיך איינפּאַקען. פּלוצים איז אָנגעקומען ד"ר מוירער מיט אַ ברוינינג אין דער האַנד. די פרוי און די געליבטע האָבען פרידליך געשמועסט מיט דער אַלטער מוטער.

נישט זאָגענדיג קיין וואָרט, האָט מוירער קודם כל דערשאָסען זיין פרוי, דאַן די פרוי, וועלכע האָט געזאָלט ווערען זיין פרוי איינגיכען; באַלד דערנאָך זיין מוטער. אין דערנעבענדיגען צימער איז געשלאָפען זיין פאָטער. מוירער האָט דער־הרג'עט אויך דעם פאָטער.

ווען עס זענען שוין געלעגען 4 טויטע אין דער ריכטער אַריין אין צימער, וואו עס האָבען זיך געפונען די קינדער. די קינדער זענען שוין געשלאָפען. מוירער האָט דערשאָסען ביידע קינדער און דאַן האָט ער זיך דערשאָסען ביים בעט פון דעם יונגסטען קינד.

ווען עס איז אָנגעקומען פּאָליציי, האָט איינס פון די קינדער נאָך געלעבט. עס איז אָבער באַלד געשטאָרבען פון דער וואונד.

אויף אַ געהיימנישפולען קרייסער

געפינען זיך 60 מענשען, וועלכע קיין מלוכה וויל צו זיך נישט אַריינלאָזען

אין מאַרסעלער פּאָרט איז אָנגעקומען דער אַרגענטינער קרייסער „טשאַקאָ", וועגען וועלכען עס קורסירען אין מאַרסעל די פערשידענסטע קלאַנגען. אויפ'ן באָרט פון דעם דאָזיגען קרייסער געפינען זיך 33 פּערזאָן, וועלכע זענען אַרויסגעשיקט געוואָרען פון אַרגענטינע. דער אַרגענטינער קאָנסול אין מאַרסעל האָט זיך געווענדעט צו דער פראַנצויזישער מאַכט מיט אַ בקשה צו ערלויבען זיי אַרויסשטייגען אויף דער פראַנצויזישער טעריטאָריע. די פראַנצויזישע מאַכט האָט געענטפערט מיט אַ קאַטעגאָרישען אָפּזאָג.

דער קרייסער „טשאַקאָ" איז פונדעסטוועגען נישט אַוועק פון פּאָרט.

ווי עס דערצעהלט דער קאַפּיטאַן, איז דער קרייסער אַרויס פון בוענאָס איירעס אין אַנ'אומבעשטימטער ריכטונג. אויפ'ן אָפענעם ים ערשט האָט ער בעקומען אַ ראַדיאָ מיט אַ בעפעהל צו געהן אין לאַס-פּאַלמאַס און דאָרט אַרויסזעצען די אַרויסגעשיקטע. די דאָרטיגע מאַכט האָט זיך אָבער אָפּגעזאָגט אָנצונעהמען די אַרויסגעשיקטע. די דאָרטיגע מאַכט האָט זיך אָבער אָפּגעזאָגט און דער קרייסער האָט געמוזט פאָהרען ווייטער, קיין מ... .

דער אַרגענטינישער קאָנסול האָט זיך משתדל געווען פאַר 33 אַרויסגעשיקטע, אויפ'ן קרייסער אָבער, ווי מען זאָגט, געפינען זיך אַנ'ערך 60 מענשען. אין זייער צאָהל זאָלען זיך אויך געפינען איטאַליענישע אַנטיפאַשיסטען, וועלכע דאַרפען אַרויסגעגעבען ווערען דער איטאַליענישער מאַכט.

מוראַ האָבענדיג, אַז דער קאַפּיטאַן זאָל נישט אַרויסזעצען זיינע אַרעסטאַנטען געהיים אויף דעם פּאָסטען ברעג, האָט די פראַנצויזישע פּאָרט-מאַכט אַוועקגעשטעלט צו עקסקאָרטירען דעם אַרגענטינישען קרייסער צוויי קאָנטר-מינענשיפלעך. וועלכע שטעהען איצט נישט ווייט פונ'ם קרייסער „טשאַקאָ". די מינען-שיפלעך וועלען בעגלייטען דעם קרייסער ביז ער וועט נישט אַרויסשווימען פון די פראַנצויזישע טעריטאָריאַלע וואַסערען.

ווי מען גיט איבער, איז די לאַגע פון די אַרעסטירטע אויפ'ן קרייסער, אַ געפעהרליכע. זיי זיצען אין שטייגען און מען בעגעהט זיך מיט זיי, ווי מיט בהמות.

גרינדונג פון אַ נייער יודישער קהלה אין וועלעטרי

רוים, (יט"א) אין אַנוועזענהייט פון אויבער-ראַבינער פון רוים, אַנדזשעלאָ סאַשערדאָטי און פון רעגירונגס-קאָמיסאַר פאַר דער יודישער געמיינדע, אַדוואָקאַט פּיאַ טאַגליאַקאָטצאַ, איז פאָר געקומען די פייערליכע גרינדונג פון דער יודישער קהלה אין וועלעטרי.

די יודישע בעפעלקערונג פון וועלעטרי בעשטעהט פון 70 נפשות, וועלכע האָבען נאָך אין די פּויפּסטליכע צייטען אויסגעוואַנדערט פון רוים און האָבען ביזן היינטיגען טאָג אָפּגעהיט דעם דיאַלעקט „דזשודהאַיקאַ ראָמאַנעסקאָ", מיט וועלכען עס בענוצען זיך די רוימער יודען.

ביז איצט האָבען די יודען פון וועלעטרי און פון די אַרומיגע שטעטלעך געמוזט אין די ימים טובים קומען קיין רוים אין שוהל. אַ דאַנק די בעמיהונגען פון אויבער-ראַבינער פּראָפ. אַנדזשעלאָ סאַשערדאָטי ווערט איצט געשאַפען דאָרט אַ שוהל און עס וועט געגרינדעט ווערען אַ שולע, כדי צו געבען רעליגיעזען אונטערריכט די יודישע קינדער.

תימן—א לאנד, וואו יודען איז פערבאטען צו לעבען אין הייזער

דאס לעבען פון די יודען אין תימן. — דער גוואלד־הערשער אימאם יחיא. — יודען איז פערבאטען צו פאהרען אויף אן אייזעלע אדער א פערד. — די ערשטע עליה פון די תימנער יודען קיין ארץ־ישראל. — דער ארבייטער־טוער. וואס האט זיך פערשטעלט פאר א רב און געקומען אנזאגען די תימנער יודען די בשורה פון גאולה

פון **שרה אסנת הלוי**

ווייס, פערוואָרפען אין אַראַביען, דאָרטען וואו עס קומען זיך צוזאַמען די וואַסערן פון רויטען ים מיט די וואַסערן פון אינדישען אָקעאַן, ליגט דאָס קליינע לאַנד תימן.

דערצעהלט די לעגענדע, אַז נאָך פאַרן חורבן פון ערשטען בית־המקדש, אין די צייטען פון מלכות יהודה האָבען טויזענדער יודען, יונג און אַלט, אָרים און רייך איבערגעשפּאַנט דעם ירדן און דורך דעם גרויסען מדבר זענען זיי געגאַנגען ביז זיי האָבען זיך דערשלאָגען קיין תימן.

און ווען עזרא הסופר האָט זיי געשיקט אָנזאָגען די גוטע בשורה, אַז זיי קענען זיך אומקעהרען צוריק אין דעם לאַנד פון די אבות און זיי געשיקט אַ מגילה האָבען זיי איהם נישט געפאָלגט און זענען פערבליבען אין תימן. האָט אויף די יודען אין תימן אָנגעהויבען צו שוועבען עזרא'ס קללה און תוכחה. „וכל רכושם יחרם" — זייער גאַנצער פערמעגען זאָל פערלוירען געהען. עס האָבען זיך אָנגעהויבען גזירות אויף די יודען אין תימן, די רדיפות זענען געוואָרען אַלץ שטאַרקער און די יודען זענען פערוואַנדעלט געוואָרען אין אָרימע, דערנידעריגטע און רעכטלאָזע שקלאַפען פון דעם געוואַלד־הערשער אימאַם יחיא. דער אימאַם איז אייגענטליך נאָר אַ גייסטיגער פיהרער, אַ מין כהן גדול, אָבער אַזוי ווי זייער פּאָליטישער, סאָציאַלער און רעליגיעזער לעבען זענען אויסגעמישט איז דער אימאם ביי די אַראַבער פון תימן אַלץ — ער איז דער הויפּט־גייסטליכער, דער הויפּט־ריכטער און פּאָליטישער פיהרער — ער איז קעניג און זעלבסטהערשער פון תימן.

היינט צו טאָג איז תימן אַ לאַנד, וואָס איז פערמאַכט פון אַלע פיר זייטען. אין יוצא ואין בא קיינער קומט נישט אַהין און קיין יודען ווערט נישט דערלויבט אַרויסצופאָהרען פון דאָרטען. אַריינצודרינגען קיין תימן איז איינע פון די שווערסטע זאַכען, ווען אַ פרעמדער מענשען גיט זיך איין אַריינצוקומען קיין תימן איז ער נישט זיכער מיט'ן לעבען — די אַראַבער פון תימן האָבען זייער פיינד פרעמדע מענשען. דערפאַר ווייס מען אויך זעהר ווייניג וועגען תימן און וועגען דעם לעבען אין דאָזיגען פערוואָרפענעם ווינקעל פון אַראַביען. מיט דער אויסערליכער וועלט קומען די יודען פון תימן נישט אין קיין שום בעריהרונג און דערפאַר זענען די תושבים פון תימן אַזוי טיף פערזונקען אין אומוויסענקייט און אַבערגלויבען, אין קערפּערליכען און גייסטיגען שמוץ. תימן איז אַ ווילדע לאַנד, אַ לאַנד וואו עס איז קיין שאָסיי נישטאָ, וואו מען ווייסט נישט, וואָס דאָס איז אַ פּאָסט־מאַרקע, וואו 99 פּראָצענט פון דער בעפעלקערונג זענען אַנאַלפאַבעטען און וואו דער קעניגליכער פּאַלאַץ איז דער הויפּט־שטאָט צנעאה איז דאָס איינציגע געמויערטע הויז אין שטאָט — די גאַנצע בעפעלקערונג לעבט אין ליימענע געצעלטען און לייוונטענע ביידלעך. עס איז אַ לאַנד, וואו צו דער'הרג'ענען אַ מענשען איז אַ קליינגקייט, אַפּרוימען וועמען נישט איז פון חעג אין אַ טאָג־טעגליכע דערשיינונג.

— זענען די יודען אונטערוואָרפען דעם אימאַם צו וועלכען אַלע זענען פערשקלאַפט, די יודען ווערען אין תימן בעטראַכט פאַר אומריינע בעשעפענישען און זיי לעבען על פי רוב אָפּגעזונדערט אין קליינע פינסטערע ליימענע הייזלעך. בע'גנב'ע־נען און בע'גזל'ען אַ יוד איז קיין חטא נישט — דער יוד טאָר זיך נישט משפט'ן מיט קיין מוסולמענער, ווייל דעם יודענס געלד ווערט בעטראַכט אַלס הפקר. דער יוד, ווען ער בעגעגענט אַן אַראַבער דאַרף ער איהם בעגריסען. — דער אַראַבער אָבער ענטפערט קיינמאָל נישט אַ יודען, ער בעטראַכט דאָס פאַר אַ בזיון און פחיתת הכבוד. אַ יודען אין תימן איז פערבאָטען צו פאָהרען אויף אַן אייזעלע אָדער קעמעל, ווייל עס איז דאָך אַ צער בעל־החיים — דאַר יוד טאָר נישט מצער זיין אַ בהמה, וועלכע איז ביי די אַראַבער אַ סך בעסער און חשוב'ער פאַר'ן גע'רודפ'טען אונטערדריקטען יודען.... די גזירות אויף יודען האָבען זיך די לעצטע יאָהרען נאָך מעהר פערשטאַרקט — דער הערשער פון תימן האָט אַרויסגעגעבען אַ גייעם בעפעהל, אַז יודישע יתומים, וואָס זענען פער־יתומ'ט געוואָרען פאַר זייער דרייצעהנטען לעבענס־יאָהר ווערען געצוואונגען איבערצוגעהן צו דער מוסולמענישער אמונה. די דאָזיגע גזרה האָט זעהר שטאַרק געטראָפען די תימנער יודען, וועלכע זענען זעהר רעליגיעז און מיט אַלע מיטלען האָט מען געפּרובט זיך ווי נישט איז אַרויסרייסען פון דער גרויזאַמער תפיסה, וועלכע הייסט: תימן. האָבען זיך הונדערטער משפחות געלאָזט וואַנדערען אין די האַפען־שטעט, איבערלאָזען דאָס גאַנצע פערמעגען און אָנגעווענדעט אַלע מיטלען, כדי זיך אַרויסראַטעווען פון דעם גיהנום. נאָר אַ סך יודען זענען אומגעקומען אויפ'ן וועג און הונדערטער תימנער משפחות געפינען זיך אין די האַפען־שטעט און וואַרטען אויף דעם גליקליכען מאָמענט ווען זיי וועלען קענען עולה זיין קיין ארץ־ישראל.

די גאַנצע עליה פון די תימנער יודען קיין ארץ־ישראל איז אַלט בסך הכל 20 יאָהר.

אין יאָהר תרע"ב, האָט זיך אָנגעהויבען די ערשטע אַרויסוואַנדערונג פון די תימנער יודען קיין ארץ־ישראל.

קיין תימן איז דאַן געקומען דער אַרבייטער־טוער ש. יבנאַלי, וועלכער האָט געוואָלט צווישען די תימנער יודען ענטוויקלען דעם ציון־געדאַנק און דערוועקען זייערע הערצער צו ארץ־ישראל. ש. יבנאַלי האָט זיך פערשטעלט פאַר אַ „חכם" (אַ רב) אין אַ לאַנגער קאַפּאָטע און פאות, כדי די יודען פון תימן זאָלען האָבען צו איהם צוטרוי און ער זאָל קענען ווירקען אויף די פערטרויערטע און פער'יאוש'טע יודען. מען האָט איהם אָנגענומען פאַר אַ גאולה־אָנזאָגער, כמעט פאַר אליהו הנביא און אַ בשורה האָט זיך צוטראָגען איבערן לאַנד: ווער עס פיהלט זיך אין די כוחות און ווער עס וויל לעבען פון יגיע כפים זאָל קומען און עולה זיין אין דעם לאַנד פון די אבות". ס'האָט זיך גע'רעשט אין לאַנד. מען האָט געבראַכט אַ פּאַרמעט־מגילה און יעדער איינער פון די עולים האָט זיך אַלס אָנדענק גע'חתמ'עט צו דער תימנער עדה און אַ בריף האָבען די יודען פון תימן מיטגעשיקט מיט די עולים. „מיר בעשווערען אייך, אַז איהר זאָלט אַכטונג געבען אויף אונזערע ברידער פון תימן, די צובראָכענע שאַרבענס פון איבערשטען, וואָס געהען פאָרויס פאַר חלוצים פון תימנישען גלות".

האָבען די תימנער יודען אויפגעהויבען זייערע אויגען צו גאָט און דאָס האַרץ האָט געקלאַפּט פון פרייד און ציטער. די צדיקים און קדושים האָבען נישט זוכה געווען אַריינצוקומען אין לאַנד פון די אבות און די אונטערדריקטע יודען פון היינטיגען תימן זענען יאָ זוכה דערצו"...

מיט שטראַהלענדע פּנימ'ער האָט מען זיך געלאָזט אין וועג אַריין — העראָאיש איז געווען דער וועג פון די דאָזיגע תימנער יודען — אנשטאָט דער שיינער און רייכער פּאָעזיע האָט זיי געטראָפען די טרויעריגע און שרעקליכע ווירקליכקייט. חדשים לאַנג האָבען זיי זיך געשלעפּט אין וועג אַריבער פערשידענע מדבריות, אויסגעשטאַנען פערשידענע יסורים און בזיונות — אַ סך פון זיי זענען גע'הרג'עט געוואָרען, מעהרערע שטאַרבען פון הונגער און מען האָט זייערע טויטע קערפּערס געבראַכט קיין ירושלים, כדי זיי מקבר צו זיין אין הייליגען לאַנד. איבער אַ האַלב יאָהר האָט געדויערט דער ענין פון געהן קיין ארץ־ישראל, סאַקע עולה־לרגל זיין — אויפגעהן צופוס אין הייליגען לאַנד.

דאָס זענען געווען די ערשטע יודען, וואָס האָבען מאַסענווייז עולה געווען קיין ארץ־ישראל. און פון דאַן אָן איז דער איינציגער אידעאַל פון די תימנער יודען אויסצוואַנדערען קיין ארץ־ישראל — לויט דעם אימאַמס געזעצען איז דאָס אָבער שטרענג פערבאָטען.... זיצען די יודען אין תימן פערזאָרגט און פער'יאוש'ט און וואַרטען אויף [illegible] ישועה.

דאס מיניאטור־הויז פון דער קליינער ענגלישער קרוינפרינצעסין פון יארק איז אפגעברענט געווארען.

געהיימנישפולער מארד פון א ליטעראט

וועלכער האט געפיהרט א פערדעכטיג לעבען אין פאריז

פון פאַריז שרייבט מען:

אַ געהיימנישפולע דראַמע האָט זיך אָפּגעשפּילט אין אַ שעהן און רייך הויז אויף 97 רי דע ראָם.

אויפ'ן 5־טען שטאָק האָט געוואוינט אין אַ געשמאַקוואָל אייגעאָרדנעטער וואוינונג דער גרעק אַלעקסאַנדער סקופיס, 46 יאָהר אַלט. ער האָט שוין לאַנג געלעבט אין פראַנקרייך, וואו ער האָט פערעפענטליכט אויף פערשידענע פסעוודאָנימען, פיל ביכער און אַפילו לידער.

בלוט...

ווי עס פיהרט זיך אָפּט אין פאַריז פלעגט קומען צו איהם אַ פרוי אויפרוימען דאָס הויז. אַלע טאָג פלעגט זי צו איהם קומען 1 אַ זייגער באַכמיטאָג. אין טאָג פון דער דראַמע איז אויך אַזוי געווען. עפענענדיג דאָס הויז האָט זי זיך אָנגעשטויסען אויפ'ן טויטען קערפּער פון גרעק. ער איז געלעגען אויף דער ערד. די הענד אויסגעשפּרייט אויפ'ן בויך, זי האָט געמיינט, אַז עס איז איהם נישט גוט געוואָרען. זי האָט איהם פּרובירט אויפמינטערען און אַריינלעגען אין בעט. דאָ האָט זי געזעהן, אַז דער טעפּיך איז אין גאַנצען איינגענעצט אין בלוט, די פרוי האָט נאָך אַלץ געמיינט אַז ער איז לעבעדיג, דער קערפּער איז אָבער געווען שטייף און האָט זיך נישט געלאָזט בויגען. דאָ האָט די פרוי פאַרשטאַנען די גאַנצע בלוטיגע דראַמע, פאַר וועלכער זי האָט זיך געפונען.

מיט אַ מעסער און מיט אַ קינזשאַל

גלייך איז אָנגעקומען פּאָליציי, די אויספאָרשונג האָט זיך אָנגעהויבען. עס האָט זיך אָנגעזעהן, אַז דאָ איז פאַר דעם מאָרד פאָרגעקומען אַ שרעקליכע שלעגעריי. אַלץ איז געווען אין צימער צובראָכען. סקופיס איז געווען אַ געזונטער מאַן און געווי'ס האָט ער זיך זעהר געוועהרט פאַר'ן טויט. זיין האַלז איז געווען צושניטען מיט אַ ראַזיר מעסער, אויפ'ן קערפּער האָט ער געהאַט טיפע וואונדען פון אַ קינזשאַל.

נעבען איהם איז געלעגען זיין שטעקען, מיט וועלכען ער פלעגט זיך אָפט בענוצען ביים געהן, ווייל דער ליטעראַט האָט זעהר געליטען אויף די פיס.

דער ערמאָרדעטער האָט געטראָגען זיידענע אונטערוועש, וואָס איז געווען טיף אַראָפּגעלאָזט אויף די פיס און אַ יאַפּאַנעזיש פּיזשאַמאַ מיט בלויע בלומען.

אין טואַלעטען צימער איז דער וואַסער־קרוג געווען צובראָכען. האָט זיך דער אומגליקליכער געוואָלט וועהרען מיט דער קרוג און האָט איהם צובראָכען?

פערשוואונדען אַ פּאָרטפעל און ציהרונג...

מען גלויבט, אַז דער מערדער פון דעם ליטעראַט זאָל זיין אַ היימישער מענש, וועלכער פלעגט איהם אָפט קומען זעהן. עס איז קלאָר, אַז פאַר דער דראַמע איז פאָרגעקומען אַ קריגעריי און אַ גנבה. דער פּאָרטפעל פון סקופיסען איז געווען ליידיג און ער האָט אַליין נישט געהאַט דאָס ציהרונג, וועלכע מען פלעגט אָפט זעהן ביי איהם.

וואָס זאָגען שכנים?

פריילין לאַפער, וועלכע וואוינט אין דעם זעלבען הויז, אַ שטאָק העכער פון ערמאָרדעטען, האָט ערקלערט פאָלגענדעס:

„זיין טויט איז פאַר מיר נישט אין גאַנצען קיין וואונדער, אָפטמאָל פלעגען צו מיר דערגעהען קולות פון זיין וואוינונג. מען פלעגט זיך דאָרט קריגען און שלאָגען. די נעכטיגע געשרייען האָבען אַריבערגעשטיגען אַלץ, וואָס איך האָב ביז אַהער געהערט. דאָס איז געווען אַ קריגעריי מיט אַ מאַן.... יאָ, מיט אַ מאַן, וועלכער איז געווען ביי סקופיסען...

„עס איז שטיל געוואָרען, דערצעהלט ווייטער די שכנ'טע — מען האָט אַ שעה צייט גאָרנישט געהערט. פּלוצלונג האָט זיך דאָס געשלעג ווידער אָנגעהויבען און נאָך וואָס פאַר אַ געשלעג...

מען האָט געהערט געוויין ווי מעבעל ברעכען זיך, ווי מען שלאָגט זיך. נאָך אַ לאַנגער הפסקה האָב איך געהערט ווי סקופיס האָט געשריגען מיט אַ רויהער שטימע: „געה! געה! הילף! הילף!" אַרום 11 אַ זייגער איז נאָך אין זיין באָד־צימער געווען ליכטיג, איך האָב אַלזא געגלויבט, אַז אַלץ האָט זיך געענדיגט מיט גוטען.

אין הויז וואו דער שרייבער האָט געוואוינט, האָט מען איהם גוט געקענט, מאַנכע האָבען איהם געהאַלטען פאַר אַ דראַמאַטישען אַקטיאָר. ער פלעגט אָפט אויפנעהמען ביי זיך יונגעלייט, איבערהויפּט אַ יונגען סאָלדאַט פון ווערסאַיל.

די פּאָליציי האָט פערהערט אַ קוזין פון ערמאָרדעטען אַ געוויסען פיער פּאַרי, וואָס דינט איצט אין ווערסאַיל. דער קוזין האָט דערצעהלט, אַז דער ערמאָרדעטער האָט געהאַט 70.000 פראַנק אין דער באַנק. ער האָט געגעבען דער פּאָליציי וויכטיגע אינפאָרמאַציעס וועגען דעם ערמאָרדעטען. עס איז נישט אויסגעשלאָסען אַז דער ערמאָרדעטער גרעק זאָל האָבען געהאַט אַנאָרמאַלע זיטען. די פּאָליציי בעמיהט זיך דאָס פעסטצושטעלען. בייזע צינגער זאָגען אַפילו אויף איהם, אַז ער האָט געלעבט 2 לעבענס, ביי טאָג איז ער געווען אַ בכבוד'ער שרייבער און ביינאַכט האָט ער געטריבען אַ מיאוס'ען זיטען־האַנדעל.

אַלעקס סקופיס האָט לעצטענס אַרויסגעלאָזט אַ בוך לידער. ער פלעגט אויך זינגען און דעקלאַמירען. ער האָט געהאַט אַ שעהנע באַריטאָן־שטימע און האָט געגעבען קאָנצערטען. זיין לעצטער קאָנצערט איז געווען אין זאַל גאַווא, וואו ער האָט געזונגען די „צוויי גרענאַדירען". ער האָט אויך געמאַכט טורנעס, איבער אַמעריקא, וואו ער האָט פערדינט פיל געלד.

די פּאָליציי פיהרט אַן ענערגישע אויספאָרשונג.

אַ פרוי...

אַ יונגע פרוי, וועלכע פלעגט אָפט בעגלייטען דעם יונגען ליטעראַט איז געקומען זיך מעלדען צו דער פּאָליציי. זי פלעגט איהם שרייבען זיין נייעם ראָמאַן אויף אַ שרייב מאַשינקע.

שייטלען
מיט פּאַריזער שרינדען
ווי אויך פערטיגע שייטלען
ווערען ערשטקלאַסיג און רעיעל אויסגעפיהרט
צו ביליגע פרייזען
-- און אנדולאציע --
ביי קערש, סקווערא 15
לינקע אפיציע 1־טער שטאק.

זי וויל אנטלויפען פון מענשען

אויפטרייסלענדע טראגעדיע פון א יונגער יודישער פריילען און איהר ברודער דעם מנוּבל

ווילנע. צו אַ ווילנער יודישען כל־טוער איז אַראָפּגעקומען זיינע אַ יודישע קרובה — אַ יונגע פריילין, און דערצעהלט וועגען פאָלגענדעס, אַז זי האָט איבערגעלעבט פאָלגענדע אויפטרייסלענדע טראַגעדיע.

דאָס מיידעל האָט געוואוינט צוזאַמען מיט איהרע עלטערען און אַנ'עלטערען ברודער אין אַן אַרענדירט'ען גוט.

איהר ברודער האָט פון תמיד אָן אַרויסגעוויזען פערברעכערישע נייגונגען אויפ'ן סעקסועלען באָדען. און איינמאָל בעגינען ווען דאָס יונגע מיידעל איז נאָך געווען פערזונקען אין טיפען שלאָף איז איהר פּלוצלונג בעפאַלען דער עלטערער ברודער, וועלכער האָט זי אַ שלאָפענדע מאַנס געווען, דאָס [illegible] זי האָט אָנגעכאַפּט איהר ברודער דעם מנוּבל פאַר די האָר און נישט אָפּגעלאָזט איהם ביז ס'זענען זיך צונויפגעלאָפען די שטוב־מענשען און די אַרומיגע שכנים.

דער ברודער איז אַנטלאָפען און אין אַ פּאָר שעה אַרום נישט קאָנענדיג איבערלעבען די חרפה האָט ער זיך אַריינגעשאָסען אַ קויל אין ברוסט און איז געפאַלען אַ טויטער אויף אַן אָרט.

די פערגוואַלדיגטע שוועסטער האָט בעקומען אַ משוגעת־אַטאַק און האָט זיך 6 חדשים געהיילט אין אַ שפּיטאָל אין ווילנע.

אין די קרייזען וואו די גאַנצע טראַגעדיע איז בעקאַנט, האָט די געשיכטע געמאַכט אַ שווערען רושם.

רעכט און לעבען
יורידישע בייַלאַגע פון „נייעם פאָלקסבלאַט"

וועלכע פּאָבּאָר־פליכטיגע יונגעלייט
ווערען, אָדער קאָנען ווערען בעפרייט פון מיליטער־דינסט?

פון דער דינסט־פליכט אין פּוילישען מיליטער ווערט מען אָדער קאָן מען בעפרייט ווערען צוליב רעכטליכע אָדער קערפּערליכע טעמים. קודם כל וועלען מיר בעטראַכטען די סיבות פון דער ערשטער קאַטעגאָריע.

בירגערשאַפט. פּאָבאָר־פליכטיגע יונגעלייט, וועלכע בעזיצען אַפּיציעלע בעווייזען, אַז זיי זענען בירגער פון אַ פרעמדע מלוכה, ווערען בעפרייט פון דער פליכט צו דינען אין פּוילישען מיליטער. אויב זיי ווערען נישט בעפרייט אויף אַן אַמטליכען אופן, דאַרפען זיי וועגען דעם זיך אַליין ווענדען מיט אַ געהעריגע בקשה צו דער בעטרעפענדער סטאַראָסטווע.

וואָס שייך דאַגעגען די יעניגע פּאָבאָר־פליכטיגע יונגעלייט, וועלכע זענען נישט קיין פּוילישע בירגער און קאָנען אָבער אויך נישט אויפווייזען, אַז זיי זענען יאָ בירגער פון אַ פרעמדע מלוכה, אונטערליגען זיי דער דינסט־פליכט אין פּוילישען מיליטער, פונקט, ווי אַלע איבעריגע פּוילישע בירגער. העסטגלייכען קאָנען אויך בעפרייט ווערען פון דער דינסט־פליכט אין פּוילישען מיליטער די יעניגע פּאָבאָר־פליכטיגע יונגעלייט, וועלכע בעמיהען זיך צו בעקומען די בירגערשאַפט פון אַן אַנדערע מלוכה.

אַ בעפרייאונג אויף דעם סמך קאָן ערטיילט ווערען אַ פּאָבאָראָווען אַזוי לאַנג, כל זמן, ער האָט נישט דערהאַלטען אַ קאַרטע פּאָוואָלאַניאַ. וועגען דער בעפרייאונג דאַרף זיך דער פעראינטערעסירטער פּאָבאָר־פליכטיגער ווענדען אין דער אנגעהעריגער סטאַראָסטווע, מיט אַ מאָטיווירטע בקשה, ביילעגענדיג אַ געבורטס־מעטריקע, אַ בירגערשאַפטס־צייגניש און אויב ס'האַנדעלט זיך וועגען אַ בעווייבטען — אויך אַ חתונה־שיין.

אַזאַ בעפרייאונג ווערט ערטיילט אויף אַ טערמין פון 1 יאָהר. אין בעגרינדעטע פאַלען, קאָן דער ערטיילטער טערמין פערלענגערט ווערען אויף נאָך אַ יאָהר.

אין משך פון דערמאָהנטען טערמין לאַסטען נישט אויף אזא פּאָבאָראָווע קיין שום פליכטען, וועלכע האָבען אַ שייכות מיט דער דינסט אין פּוילישען מיליטער.

קוים געלונגט איהם אָבער אויך נישט נאָכ'ן אָפּלויף פון אָנגעוויזענעם טערמין צו בעקומען די פרעמדמלוכה'שע בירגערשאַפט, פערלירט דאַן די ערטיילטע בעפרייאונג אויטאָמאַטיש איהר רעכטליכע קראַפט. דער בעטרעפענדער פּאָבאָראָווע ווערט דאַן אַריינגעצויגען אין מיליטער און איז פערפליכטעט אויסצופיהרען אַלע איבעריגע מיליטער־דינסט־ליכע התחייבות'ן.

שטראָף־רעכטליכע קאָנסעקווענצען. דאָס פער'משפט ווערען דורך אַ שטראָף־געריכט פעראורזאַכט דאָס אויסשליסען פון מיליטער־דינסט. דאָס אויסשליסען קומט פאָר אויטאָמאַטיש אָדער אויפ'ן סמך פון אַ דעציזיע פון דער אנגעהעריגער ד. אָ. ק.

אויטאָמאַטיש ווערען אויסגעשלאָסען פּאָבאָר־פליכטיגע, וועלכע זענען פער'משפט געוואָרען צו תפיסה אויף אַ טערמין לענגער, ווי 3 יאָהר. די אויסשליסונג גילט אין דעם פאַל, אין משך פון 10 יאָהר.

מ'קאָן אויך די פער'משפט'ע אויף קורצערע טערמינען תפיסה אויסשליסען פון מיליטער־דינסט בפרט, ווען די אינקרימינירטע פערברעכענס זענען בעגאַנגען געוואָרען צוליב נידערטרעכטיגע אָדער אַנטי־מלוכה'שע טעמים. דאָס אויסשליסען קומט שוין פאָר נישט אויטאָמאַטיש נאָר אויפ'ן סמך פון אַ דעציזיע פון ד. אָ. ק. די אויסשליסונג אין אזא פאַל קאָן פערפליכטען אויף אַ טערמין פון 2 ביז 10 יאָהר.

אין אַלע ביידע פאַלען ווערען די אויסגערעכענטע קאַטעגאָריעס פערזאָנען אויסגעשלאָסען ערשט נאָך דער קוואַליפיצירונג דורך דער פּאָבאָר־קאָמיסיע.

כל זמן ס'דויערט דאָס אויסשליסען ווערט מען נישט געגרופען אויף קיין קאָנטראָל־פערזאַמלונגען, מיליטערישע איבונגען און מ'אינטערליגט אויך נישט די מעלדונגס־פאָרשריפטען.

נאַדקאָנטינגענט. מ'קאָן אויך בעפרייט ווערען פון מיליטער־דינסט צוליב'ן פערבלייבען אַ מחוץ'ן פעסטגעשטעלטען קאָנטינגענט. פרינציפּיעל ווערט מען פערעכענט אין נאַדקאָנטינגענט אין אַנדערען קאַלענדאַר־יאָהר נאָך דער בעקומענער ענטגילטיגע קוואַליפיקאַציע דורך דער פּאָבאָר־קאָמיסיע.

אין רעזערוו ווערען די פערבליבענע נאַדקאָנטינגענט איבערגעטראַגען צוזאַמען מיט די אויסגעדינטע פון זייער יאָהרגאַנג אָדער געשטאַנענע צוזאַמען מיט זיי אין פאַל פון נויטווענדיגקייט אויסצופיהלען דעם פעהלענדען קאָנטינגענט, קאָן מען אויך אַריינציהען אין אַקטיווען דינסט אין רעזערווע שוין איבערגעטראַגענעם נאַדקאָנטינגענטאָווע, אַלענפאַלס אַזוי לאַנג, כל זמן ער איז נאָך נישט אַלט קיין פולע 25 יאָהר.

י. אינפעלד.

גילטיקייט פון פּריוואַטע אונטערגעשריבענע אַקטען אַלס געריכטס בעווייזען

די געזעצליכקייט פון יעדען אָבמאַך פאָדערט אַ בעזונדערען אַקט־פאָרם.

אָפּהענגיג פון דערמאָנטען אומשטאַנד, זעהט דאָס געזעץ פאָר פאָלגענדע 4־ערליי אַקטען 1) היפּאָטעטשנע, 2) רעיענטאַלע, 3) רעיענטאַליש־בעשטעטיגטע און פּריוואַט־אונטערגעשריבענע.

די ערשטע דריי קאַטעגאָריעס אַקטען רעכענען זיך פאַר אומשטרייטבאַרע און האָבען דעריבער אַלע מאָל אַ רעכטליכע איבערוואָג לגבי דער לעצטער.

פּריוואַט־אונטערגעשריבענע אַקטען קאָנען אַבער אויך אָנגענומען ווער'ן אַלס בעווייז בפרט אין די פאַלען, ווען דאָס געזעץ פאָדערט נישט דוקא קיין אָפּיציעלע, אָבער נאָר דאַמאָלס, ווען זיי שטעהען נישט אין קיין שום בפירושע סתירה מיט די פאַרמעלע, אָבער ווען זיי דאַרפען ערגענצען דעם אינהאַלט פון די אָפּיציעלע.

וואָס שייך די פאַלען, ווען דאָס געזעץ פאָדערט אַנ'אַקט מיט אַ בעשטימטע דאַטע אַלס רעכטקרעפטיגער בעדינג פון אַנ'אָפּמאַך, איז אזא פּריוואַט־אונטערגעשריבענער אַקט אויך מאַסגעבענד אָבער נאָר פאַר די אָפּגערעדטע צדדים, דאַגעגען דריטע פעראינטערעסירטע פערזאָנען קאָנען די דאַטע פון אַזאַ אַקט אַלע מאָל קוועסטיאָנירען.

בכלל דאַרף מען געדענקען, אַז דאָס אָפּשאַצען די רעכטליכע ווערט פון אַזעלכע פּריוואַט־אונטערגעשריבענע אַקטען איז תמיד אָפּהענגיג פון איגענעם איינזעהען פון אורטיילענדען געריכט.

גלייכצייטיג דאַרף אויך צוגעגעבען ווערען, אַז אַזאַ פּריוואַטער אַקט מוז אומבעדינגט אונטערגעשריבען ווער'ן דורך די אָפּגערעדטע צדדים אייגענהענטיג. קוים איז איינער פון די צדדים זיך נישט ביכולת זיך אונטערצושרייבען און פאַר איהם אַפילו מיט זיין הסכמה, שרייבט זיך אונטער אַנ'אַנדערער פּערזאָן, איז דער אַקט נישט גילטיג.

דאַגעגען ענד'ערט נישט דעם רעכטליכען כח פון אַ פּריוואַט־אונטערגעשריבענעם אַקט דער אומשטאַנד, וואָס ס'איז נישט פאַר איהם אָפּגעצאָהלט געוואָרען דער נויטיגער סטעמפּעל־בעטראָג.

אינ.

בעוועגליכער קליינהאַנדעל

דער אַרטיקעל 19 פון באָר וואָס פּערעפענטליכען איינהייטליכען אוסטאַוו וועגען אינדוסטריע שטייערס, זעהט פאָר צווייערליי פאָרמען פון הויזירעריי: אַנ'אַרומטראָגענדער און אַרומפאָהרענדער.

פאַר'ן ערשטען אַרט וואַנדער־האַנדעל, מוז אויסגעקויפט ווערען אַ פּאַטענט פון דער 5. קאַטעגאָריע „ב". דער צווייטער אַרט בעוועגליכער האַנדעל, פאָדערט אַ פּאַטענט דעסטגלייכען פון דער 5. קאַטעגאָריע, אָבער שוין פון דער גרופּע „אַ".

אויפ'ן סמך פון אַ פּאַטענט פון דער 5־טער קאַטעגאָריע אַליין איינס, צי „אַ" אָדער „ב", מעג מען האַנדלען מיט אַלערליי סחורות, אַ חוץ מיט אַזוי גערופענע לוקסוסאָווע, אָבער נאָר, אויף ווייפיל ס'האַנדעלט זיך וועגען קאָנגרעס פּוילען, — אויפ'ן שטח פון דערפער און בשום אופן נישט איננערהאַלב שטעט און שטעטלעך.

אמת, דאָס געזעץ ערלויבט אַפילו אויפ'ן סמך פון אַ 5־טע קאַטעגאָריע האַנדעלס־פּאַטענט אַליין איינס, צי פון דער גרופּע „אַ" אָדער „ב" צו פיהרען אויך אין די שטעט און שטעטלעך פון קאָנגרעס־פּוילען אַ הויזירעריי אָדער נאָר אַנ'אַרומטראָגענדע און אויך בלויז מיט שפּייז־אַרטיקלען, קאַלטע געטראַנקען, טאַבאַק־אויסאַרבייטונגען, זאַפּאַלקעס, צייטונגען און ביכער.

איבערהויפּט דאַרף מען געדענקען, אַז אויפ'ן סמך פון אַ פּאַטענט 5־טע „ב" מעג מען פערקויפען סחורות, נאָר פון אַ קאַסטען, קופער, פּאַק, וואַליזע, קויבער, אָדער זאַק און אויך נאָר דעמאָלט, ווען דער אייגענטימער טראָגט דעם באַגאַזש אַליין איבער פון איין אָרט אויפ'ן אַנדערען, נישט בעשעפטיגענדיג דערביי קיין געדונגענע מענשען.

וואָס שייך דער קאָמפּעטענץ פון דער 5־טע „אַ", מעג מען אויפ'ן סמך פון דער דאָזיגער קאַטעגאָריע פּאַטענט פיהרען אַ האַנדעל נאָר פון אַ וואָגען, געטריבען דורך אַ פערד, אייזעל אָדער בשום אופן נישט דורך אַ סאַמאָכוד אָדער אַנדערן מעכאַנישען טראַנספּאָרט־מיטעל.

י. א.

וואָס פאַר'ע סומען מעג מען אַראָפּציהען פון אַנ'אַרבייטער'ס שכירות?

דער אַרטיקעל 38 פון דער פעראָרדנונג וועגען אַרבייטס־אָבמאַכען מיט פיזישע אַרבייטער רעגולירט געגויי דעם סדר, ווי אַזוי ס'דאַרפען אַראָפּגעצויגען ווערען די חובות פון אַרבייטערס שכירות.

דער ציל פון דערמאָנטען אַרטיקעל איז צו שיצען די אומבעריהרליכקייט פון מינימום אַרבייטס־לוין לטובת דעם אַרבייטער מצד זיינע מאַהנער

דער געזעצגעבער קלאַסיפיצירט אין דעם פּרט די בעטרעפענדע חובות אין פאָלגענדע 5 גרופּעס:

1) דער בעטרעף פאַר דער דירה, בעהייצונג און בעלייכטונג, וואָס דער אונטערנעהמער שטעלט צו דעם אַרבייטער.

2) די לויפענדע און פערלעגענע שטייערן און עפענטליכע אָפּצאָהלונגען, אויף וויפיל דאָס געזעץ פערפליכטעט דעם אונטערנעהמער זיי אַראָפּצוציהען (הכנסה־שטייער פון שכירות, אָפּצאָהלונגען פאַר קראַנקען־קאַסע, אַרבייטסלאָזען־פאָנד, אומגליק פאַל).

3) חובות, וועלכע דאַרפען אויפגעמאָהנט ווערען אויפ'ן סמך פון געריכטס־אורטיילען.

4) קאַנטעס, וועלכע זענען געגעבען געוואָרען דעם בעטרעפענדען אַרבייטער אויפ'ן חשבון פון קונפטיגען אַרבייטס־לוין.

5) אַרויפגעלייגטע אויפ'ן סמך פון בעשטעטיגטען אַרבייטס־רעגולאַמין געלט־שטראָפען.

די אַלע אויסגערעכענטע פליכטונגען קאָנען אַראָפּגעצויגען ווערען פון אַרבייטערס שכירות ביי יעדער אויסצאָהלונג. די התחייבות'ן, וועלכע זענען אויסגערעכענט אין די ערשטע צווי פונקטען, קאָנען אָפּגעצויגען ווערען אינגאַנצען און פריהער פאַר די אויסגערעכענטע אין די איבעריגע פונקטען.

וואָס שייך פּריוואַטע חובות קאָנען זיי אויפגעמאָנט ווערען ערשט נאָך די ערשטע התחייבות'ן און אויך נאָר אין דער הויך פון איין פינפטעל פון בעטרעפענדען אַרבייטסלוין. די קאַנטעס קאָנען אַראָפּגעצויגען ווערען נאָר דאַמאָלס, ווען אַלע אָפּרעכנונגען בעטרעפען צוזאַמען ווייניגער, ווי אַ העלפטען פון אויסגעצאָהלטען אַרבייטס־לוין.

צום לעצט מעג מען אַראָפּציהען געלד־שטראָפען לויט דער געזעצליך־פעסטגעשטעלטער נאָרמע, פאַר איבערטרעטען די אויסגערעכנטע בעשטימונגען דראָהט אַ געלד־שטראָף איז דער הויך ביז 1 טויזענט זלאָטעס.

לד.

געדענקט, יודען!

אז איהר דאַרפט פריהער נישט אונטערנעהמען קיין שום שריט אין אייער רעכטליכען ענין, בּל זמן איהר האָט זיך נישט פערשטענדיגט מיט'ן רעכטס־פּובליציסט י. אינפעלד. לאָדז, פּיעטריק. 31

אויפנאַהמס־שעה'ן טעגליך פון 4—8 אוו.

שריפטליכע אָנפראַגען קאָן מען אַדרעסירען

אַנ'אַנדערער האָט געפיהרט אויף זיין נאָמען געשעפטען
און פון איהם מאָהנט מען שטייערן

בערל בערמאַן איז שוין יאָהרענלאַנג אָנגעשטעלט אין איינעם פון די לאָדזשער הויטאוווע אייזען־געשעפטען.

אַנומעלט בעת בערל איז גראָד געווען ביי דער אַרבייט קומט אַריין צו איהם אין דער וואוינונג אויף קילינסקיעגאָ עפּעס אַנ'ערל מיט אַנ'אָנגעפּילטע טעקע.

— זי צאָהלען — ווענדעט זיך דער פּריץ צו דער פרוי בערמאַן, צו ביין?

איידער די איבערגעשראָקענע פרוי קומט צו זיך, האָט ער שוין „מקדש געווען" די שפּיגעל־שאַנק, קרעדענס, טיש, שטולען און דאָס איבעריגע ביסעל שטובען שמאָכטעס.

פרוי בערמאַן, כאַפּט זיך באַלד, אַז זי האָט דאָ צו טון מיט אַ סעקוועסטראַטאָר, הייבט זי אָן מיט ביטערע טרעהרען איהם צו בעטען, אַז ער זאָל איהר כאָטש ערקלערען, פאַר וועלכע שטייער־חובות ער זעצט זיך אָן אויף איהר אָרימקייט.

דער סעקוועסטראַטאָר ערקלערט איהר, אַז פאַר „דאָכוד" פאַר די יאָהרען 30, 29, 1928.

פרוי בערמאַן שטוינט, פאַניע נאַטשעלניקו — נעמט זי איהם ווייטער בעזען — ס'טייטש מיין מאַן רעכענט מען דאָך אַראָפּ פון זיין קאַרגע פענסי'ע יעדע וואָך „דאָכוד", טאַ דאַרף איך דאָך נאָכאַמאָל בעזונדער נישט צאָהלען.

ערשט האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז עס האַנדעלט זיך וועגען אומזאַץ און וועגען אַ שטייער „זאַליטשקע".

פרוי בערמאַן הויבט אָן צו שווערען ביי אַלע הייליגע, אַז נישט בלויז זי מיט איהר מאַן, נאָר אַפילו אויך נישט זייערע ביידע אבות אבותם, האָבען נאָך קיינמאָל נישט געפיהרט קיין יעדוואַבנע געשעפטען.

שווער אַהין, טענה אַהער אַז עס שטעהט טשאַר ניע נא ביאַלע: בערל בערמאַן איז שולדיג „דאָכוד" מיט אבּרוט, העלפען נישט קיין חכמות.

ווען בערל איז אַהיימגעקומען און געוואויער געוואָר'ן פון דער זאַיענטשע, איז ער תיכף אוועק אין „אורזשאַנד".

נאָך אַ לאַנגע חקירה ודרישה האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז עפּעס אַ פּיפיגער פערשוין האָט אויס־[illegible] אַ פּאַטענט אויפ'ן נאָמען פון בערל בערמאַן

אַז דער סעקוועסטראַטאָר איז אוועק אויף באַוואַ מיעסקאַ גאַס אין יידען־געשעפט פון אָנגעגעבענעם בערל בערמאַן אויפמאָהנען די פערלעגענע שטייערן, האָט ער שוין דאָרט אַפילו קיין זכר פון אַ יידען־געשעפט נישט געטראָפען.

מסתמא איז ער דאַן אוועק אין אַדרעסען־ביוראָ אויפזוכען דעם אָנגעגעבענעם בערל בערמאַן האָט מען דאָרט גענומען אַרויס פון דער קאַרטאָטעקע דעם ערשטען בעסטען בערל בערמאַן און איהם אויפגעגעבען דעם סעקוועסטראַטאָר, אַזוי אַרום האָט ער געטראָפען צו בערל בערמאַנען דעם אָנגעשטעלטען פון אייזען־געשעפט.

די פאָרגעקומענע מיספערשטענדניש איז געווען פאַר בערלען אויפגעקלערט, דער אורזשאַנד האָט אָבער נישט געוואָלט וויסען פון קיין שום גליקען און פעסט זיך געהאַלטען ביי דער זאַיענטשע און אַפילו שוין בעשטימט אַ טערמין פון דער ליציטאַציע. באין ברירה האָט בערל בערמאַן געמוזט פערפיהרען אַ פּראָצעס געגען „אורזשאַנד".

אויף דער פערגאַנגענער געריכטס־פערהאַנדלונג האָט ער אַרויסגעוויזען אַלס עדות דעם סטרוזש און ווירט פון הויז, וואו זיין כלומרשט יידען־געשעפט האָט זיך געפונען, איינציגע אייגענטימער פון די שכנות'דיגע געוועלבער און אַ פּאָר מאַסגעבענדע פערזאָנען.

אַלע האָבען אונטער אַ שבועה בעשטעטיגט, אַז זיי קאָנען גאָרנישט דעם בערל בערמאַן פון קילינסקיעגאָ, אַז ער האָט נישט געהאַט קיין שייכות צום יידען־געשעפט. וואָס האָט זיך דאָרט געפינען.

פערשטעהט זיך, אַז די זאַיענטשע פון בערל בערמאַנס זאַכען איז אַראָפּגענומען געוואָרען און ס'איז נאָך איהם צוגעמשפט געוואָרען געריכטס־קאָסטען.

איצט האָט זיך דער „אורזשאַנד" גענומען אויפצוזוכען דעם פּיפיגען חברה־מאַן, וועלכער האָט אויסגעקויפט אויף אַ פיקטיווען נאָמען אַ פּאַטענט.

פריהער אָדער שפּעטער, וועט מען איהם זיכער פּאַקען און דאַן דאַרפט איהר איהם שוין נישט מקנא זיין.

אָרגוס.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

מיטוואך 30 מערז · כב אדר ב' תרצ"ב

זון-אויפגאנג 5.28
זון-אונטערגאנג 5.57

ווער האט דערהרג'עט?

די ווערסיעס מיט די פערשוואונדענע אנצעגער, מיט דער אונטערוועלט-מלינה א. א. וו.

(2) לויט ווי מיר האבען נעכטען געמאלדען, האט מען עהערגעכטען געפונען אויף קילינסקיעגא 223 דעם טויטען קערפער פון דעם איינזאמען יודישען שניידער, דעם 56-יאהריגען יאסעל ביין, וועלכער איז אויף א בעסטיאלישען אופן דערמארדעט געווארען.

ביים פיהרען די אויספארשונג, כדי צו ענט-דעקען דעם מערדער, טרעפט אן די פאליציי אויף א סך מניעות, ווייל דער מערדער האט, א סברא, געהאנדעלט זעהר פארזיכטיג, און נישט איבערגע-לאזט נאך זיך קיין שום שפורען.

אין דער ערשטער רייהע בעמיהט זיך די פאליציי פעסטצושטעלען, ווער ס'זענען געווען ביינס קליענטען, מחמת ס'איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז דער מערדער האט נאכ'ן אדורכפיה-רען דעם מארד, צוגענומען 2 מענער-אנציגער, און פון דעם קאן מען דרינגען, אז דער מערדער האט אדער נישט געהאט קיין געלד אויף אויסצו-קויפען זיך אנ'אנצוג, וואס ער האט זיך בעשטעלט אויף פסח, און בעת אנ'אמפערניש האט ער מיט א טעמפען חפץ א קלאפ געטון ביינ'ען אין קאפ אריין, און בכדי איינצופיהרען די פאליציי אין א טעות, האט ער דעם דערמארדעטען געמאכט נאך עטליכע לעכער אין קאפ.

עס קאן אויך מעגליך זיין, אז דער מארד איז געווען א נקמה-אקט, און די 2 אוועקגענומענע אנציגער איז בלויז א מיטעל צו פערפיהרען די פאליציי.

פון דער אנדערער זייט שמועסט מען, אז געוויסע אונטערוועלט-מענשען האבן זיך געוואלט איינארדענען א „מלינה“ אין דער געשלאסענער פאבריק אויף קילינסקיעגא 223, און ביין האט דערצו נישט געוואלט צולאזען, האבן זיי איהם דערפאר אפגערוימט, בכדי, ער זאל זיי נישט פערראטען דער פאליציי.

ס'איז אויך נישט אויסגעשלאסען, אז ביין האט געהאט אפגעשפארט אביסעל געלט און דער מערדער האט וועגען דעם געוואוסט.

ביי דעם סעקציר'ן פון דעם דערמארדעטען, האט דער געריכטס-דאקטאר הורוויטש נעכטען פעסטגעשטעלט, אז ביין האט בעקומען 6 קלעפ מיט א האמער איבער'ן קאפ און, אז שוין נאך דעם ערשטען איז דער קרבן געווען טויט.

ווי געזאגט, קומט נאך נישט דערווייל די פאליציי אויף די שפורען פון די פערברעכער.

צוגעגאנגען גאנב פשוט און פראסט

מען האט געכאפט די 5 גנבים און צוגענומען ביי זיי דאס צוכאפעניש

(2) פאריגען שבת אין אוונט האט דער סוחר נתן צוקיער פון אל. 1 מאי 2) צוגעשלאסען זיין וואוינונג און איז אוועקגעפאהרען געשעפטליך קיין קראקא.

דער שכן זיינער, פון דעם זעלבען הויז, ברוך מאק האט זיך דערוואוסט, אז צוקיער איז אוועקגעפאהרען, האט ער זיך צונויפגעשמועסט מיט גנבים. און מיט דער הילף פון נאכשליסלען האט מען ביי צוקיער'ן אין דער וואוינונג געמאכט א גענערלענעם ערב-פסח'דיגען „ספשאנט“ פאר אנ'ערך 1500 זלאטעס.

דאס צוגע'גנב'עטע ביסעל האב און גוטס האבן די גנבים געפרובט אויף דראזשקעס ארויס-צופיהרען אין ערגיץ, אבער אויף רוג נארוטאווי-טשא און קילינסקיעגא האבן זיי אנגעטראפען אויף א פאליציי-פאטרול, ביי וועלכען זיי האבן נישט געפונען קיין חן אין די אויגען, און מ'האט זיי, נעבעך, בחרפותינו הרבים, צוזאמען, מיט'ן געפעק ארייננעפאקט אין „חד גדיא“ (פונקט ערב פסח!)

די גרויסע אויפטוערס זענען: דער 22-יאהריגער מאיר ניימאן (פון קאמיענא 14), דער 23-יאהריגער ברוך מאק (אל. 1 מאי 2), דער 22-יאהריגער לייב זאקלינאווסקי (פיראמאוויטשא 6), דער 24-יאהריגער איציק יאקובאוויטש (קאמיענא 22) און דער 19-יאהריגער משה ניימאן (אין ערגיץ נישט געמאלדען).

מיט איין ווארט – סאמע אינדיאנער:

נתן צוקיער איז שוין צוריקגעקומען פון קראקא, און ס'האט איהם זעהר געפרייט זיך צוריק-צו-זעהן מיט זיינע אלטע בעקאנטע – זאכען.

פון האנדעלס-געריכט

אין פעברואר 1930 האט דאס האנדעלס-געריכט פערעפענטליכט אנ'אופאדלאשטש דער פיר-מע „ש. זאראמב און שותף“ (זאוואדזקא 6).

אין מאי 1931 האט ז. פארגעלעגט צו רע-גולירען די חובות אויף 12 פראצ. דאס געריכט האט דעם אפמאך בעשטעטיגט.

סוף נאוועמבער פ. י. האבן עטליכע קרעדי-טארען אריינגעטראגען אנ'אפעלאציע צום אפע-לאציע-געריכט געגען דער דעציזיע פון לאדזער געריכט. דאס אפעלאציע-געריכט האט די אנקלאגע אפגעווארפען.

* * *

אין שייכות מיט דעם אופאדלאשטש פון דער פירמע „ברידער פשיגאדא“, איז אויפ'ן ארט פון דעם ביז-איצטיגען ריכטער-קאמיסאר אייזענבראון, נאמינירט געווארען דער האנדעלס-ריכטער קארעל

רשימות פון נויטבעדערפטיגע צו דער פסח-אקציע

דארפען די פעראיינען צושטעלען דער קהלה ביז'ן 5-טן אפריל

די קהלה מאכט אויפמערקזאם, אז די פער-איינען, וואס רעפלעקטירען אויף פסח-שטיצע פאר זייערע בעדערפטיגע מיטגלידער, דארפען אריינ-טראגען רשימות פון די מיטגלידער אין דער קהלה-קאנצעלאריע ביז'ן 5-טען אפריל אין די ביורא-שעה'ן פון 9 ביז 3 נאכמ.

די קהלה-פערוו. האט זיך געווענדעט מיט א בריף צום קאמענדאנט פון לאדזער גארניזאן, צוצושטעלען דער קהלה א רשימה פון די יודישע זעלנער, וואס ווילען געניסען פון דער היי-יאהרי-גער בעשפייזונגס-אקציע אויף פסח.

א צווייטען בריף האט די קהלה אויך ארויס-געשיקט צום ד. א. ק., אז די סומע פון „רעליסאן“ וואס די זעלנער בעקומען אויף יום-טוב, זאל איבערגעוויזען ווערען דער קהלה.

בעגרעניצט אויסלאנד-פעסער פאר סוחרים

(2) דאס אויסערן-מיניסטעריום האט אין הסכם מיט'ן אינערן-מיניסטעריום ארויסגעגעבען א פעראָרדנונג, לויט וועלכען עס ווערט בעגרעניצט דאס ארויסגעבען פון אויסלענדישע פעסער פאר סוחרים, וועלכע פאהרען קיין אויסלאנד מכוח האנ-דעלס-ענינים.

די סיבה דערפון איז, וואס עס איז פעסט-געשטעלט געווארען, אז אין די פאריגע יאהרען האבן זיך סוחרים גאנץ אפט בענוצט מיט פעסער, וואס זענען ארויסגעגעבען געווארען צו סוחרישע צוועקען, ארויספאהרענדיג אויף קור-ערטער.

חוץ מזה זענען די בעגרענצונגען נוגע די אויספלוגען און לוקסוס-רייזעס.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט בייגאכט דיזשורירען: א. דאנצער (זגערזשער 57), וו. גראשקאווסקי (11 ליסטאפאד 15), ס. גארפיין (פילסודסקיעגא 54), ס. בארטש-שעווסקי (פיעטריקאווער 164), ר. רעמבעלינסקי (א נדזשעיא 28), א. שימאנסקי (פאשענדזעלניצא 75).

שגעון-אנפאל ביי אנ'ארבייטס-לאזען

(2) דער 34-יאהריגער ארבייטסלאזער וולא-דיסלאוו פעטארא (פון זבאזשאווא 4) האט נעכ-טען פלוצים בעקומען א שגעון-אנפאל, און צו-שמעטערט די גאנצע איינריכטונג פון זיין וואוי-נונג.

פאגאטאוויע האט דעם אומגליקליכען אפגע-פיהרט אין שפיטאל.

ביי נערוועזע און קאפשמערצען

דארף מען תיכף בענוצען טאגאל-טאבלעטקעס, וועלכע שטילען די שמערצען מיט ע' א"ג און שעדיגען נישט דאס הארץ, מאגען און אנדערע ארגאנען. פרובט און איבער-צייגט אייך אליין. פערלאנגט אבער און אמאל אינטערעס נאר ארגינעלע טאגאל-טאבלעטקעס

ווייניגער ארבייטסלאזע

(2) לויט ווי עס אינפארמירט אונז דער ער-בייטסלאזער פאנד איז בעדייטענד געפאלען די צאהל פון ארבייטסלאזע.

פון דער אלגעמיינער צאהל 42 טויזענד ארבייטסלאזע, וואס האבען אין יאנואר און פעב-רואר געגומען אונטערשטיצונגען, געניסען איצט פון די אונטערשטיצונגען 28 טויזענד.

פראצעס פון 52 טראמוואי-ארבייטער אין ארבייטס-געריכט

(2) אין שייכות מיט'ן פערגאנגענעם טראמ-וואי-שטרייק האבען 52 טראמוואי-ארבייטער אנגע-קלאגט אין ארבייטס-געריכט די טראמוואי-דירעקציע, ביי וועלכער זיי האבען זיך געמיינזאם געמאהנט פאר 3 חדשים קינדיגונג און א ספעציעלע גרא-טיפיקאציע.

דאס געריכט האט די ערשטע תביעה צוגע-פסק'ענט, און די צווייטע – אפגעווארפען.

יודישע פרוי ארויפגעשפרונגען פון 3-טען שטאק

און דערהרג'עט געווארען אויפ'ן ארט

(2) אויף ריבנע 11, ביי דער משפחה ק. האט געארבייט, אלס ווימערין די 42-יעהריגע אסתר ראזענבערג.

די דאזיגע פרוי האט זינט א לענגערע צייט געליטען פון א פערפאלגונגס-מאניע, און זיך עטלי-כע מאל געפרובט צו נעהמען דאס לעבען.

מען האט איהר דערין יעדעס מאל געשטערט. נעכטען אבער האט זי, בעת דער ארבייט, אויסגענוצט די געלעגענהייט, וואס קיינער איז נישט געווען אין שטוב, און איז ארויפגעשפרונגען פון 3-טען שטאק, דערהרג'ענענדיג זיך אויפ'ן ארט.

מיט דער גאנצער שווערקייט איז איהר קערפער ארויפגעפאלען אויף דעם פערביייגייענדען יאסעל בוימגארטען (פון זשעלאנא 42), וועלכער איז שטארק צושעדיגט געווארען און פאר גרויס שרעק – בעקומען א נערווען-אטאק.

פעראייניגונג פון אלע פוטער-סוחרים

אין צענטראלען סוחרים-פעראיין האט זיך געגרינדעט א סעקציע פון פוטער-סוחרים, וואו ס'זענען פעראייניגט אלע גרויסע און קלענערע פוטער-סוחרים.

אין דער פערוואלטונג זענען געוועהלט גע-ווארען:

א. בראמבערג – פרעזעס. מ. ברייטבארד און ג. גלאטער – וויצע-פרעזעסען. וו. שטיבעל – סעקרעטאר. אין דער פערוואלטונג: י. פעטרושקא, ב. שווארצמאן, ד. מעלמאן, ה. טוראבינער און י. אפאטאווסקי. אין שידס-געריכט: י. ראטקעל, י. שווארצמאן, ל. זוסמאנעק, פ. פיעטרושקא און ד. ראטקעל.

פערבאנד פון ציוניסטען-רעוויזיאניסטען אין לאדז

זאל „פילהארמאניע“

היינט, מיטוואך, 8.30 אוונט, וועט

ד"ר וואלפגאנג פאן ווייזל

(ירושלים)

האלטען א רעפעראט א. ד. ט:

ציוניזם אדער קאמוניזם

אלס לעזונג פון יוד. פראבלעם

בילעטען צו בעקומען ביי דער קאסע פון פילהארמאניע.

3062

לאדזער יודישער קאמעראל-טעאטער

אלעע 1-טער מאי 2. דיר.: דוד צעלמייסטער און א. בעזמאן.

גאסטשפילן פון לאדזער קאמעראל און קליינקונסט-טעאטער „ארט“

קינסטל. אנפ.: מ. בראדערזאן.

לעצטע טעג! לעצטע טעג!

היינט, מיטוואך–נור 1 סעאנס: 10 אוועד גרויסע הנחה-פארשטעלונג

ווידערהאלונג פון גרויסען ספעציעלען פראגראם פון בלויז געלעכטער

לאדז לאכט

שוין ווידער!...

2 טיילען, 12 שלאגער-בילדער

אנאנס! אין די נאהענטסטע טעג פייערליכע פרעמיערע!

די קאסע איז אפען פון 6 אוונט.

הנחות ביים איינצאָהלען פער־לעגענע סומען אין דער קראַנקען־קאַסע

(2) די לאָדזער קראַנקען־קאַסע האָט בע־קומען פון אַרבייטס מיניסטעריום א פעראָרדענונג מכוח די בעדינגונגען פון אָפּצאָהלען די פערלעגע־חובות אין דער קראַנקען־קאַסע.

פאַר פערלעגענע סומען זענען אנערקענט געוואָרען די „סקלאַדקעס" צוזאַמען מיט די פּראָצענטער ביז'ן 1 יאַנואַר ה. י.

די פּראָצענטער זענען פערקלענערט אויף אַזאַ אופן, אַז אין קיין פאַל טאָרען זיי נישט אי־בערשטייגען קיין 12 פּראָצענט פון די פערלעגע־נע אָפּצאָהלען יעהרליך.

די פערלעגענע „סקלאַדקעס" קאָן אויסגע־מאָהנט ווערען פון די ארבייטסגעבער דורך עק־זעקוציע נאָר דאַן, ווען עס ענטשטייט א נויט־ווענדיגקייט צו ראַטעווען דעם חוב פאר א בלי־ספק'דיגען היזק, אָדער ווען די לויפענדע איינ־צאָהלונגען זענען נישט קיין געניגענדע.

דעלעגאַציע פון „פּועלי אגודת ישראל" אין מאַגיסטראַט

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט, וואָס בקרוב וועט דער מאַגיסטראַט אָנהויבען בעשעפטיגען אַרבייטסלאָזע ביי עפענטליכע אַרבייטען, האָט א דעלעגאַציע פון פּא"י אין די פּערזאָנען פון ראַטמאַן ביאַלער, לאַנדענבערגער און נוסבוים, בע־זוכט די לאַווניקעס אַדאַמסקי און כאַראַש, פאַר־לאַנגענדיג, אַז ביי עפענטליכע ארבייטען זאָלען אויך בעשעפטיגט ווערען א געוויסע צאָהל רעלי־גיעזע ארבייטער, וועלכע זאָלען נישט דאַרפען אַרבייטען שבת.

די פאַרשטעהער פון מאַגיסטראַט האָבען מיט אינטערעס אויסגעהערט די פּאָסטולאַטען פון דער דעלעגאַציע, און צוגעזאָגט זייער אונטערשטיצען.

וועגען דעם זעלבען וועט די דעלעגאַציע אין די נאָענטע טעג בעזוכען דעם שטאָט־פּרעזידענט.

דריי שרפות אין איין טאָג

(2) נעכטען איז אויסגעבראָכען א שרפה אין דער פאַרבען־פאַבריק „סטעראַלין" (אויף פּיענדזעלניאַנאַ 33). עס האָט געדראָהט מיט א גאַר גרויסען פייער. אָבער די אַרבייטער האָבען זיך באַלד געכאַפּט און די שרפה תיכף איינגע־לאָשען.

אויף פּיעטריקאָווער 107 איז אויסגעבראָ־כען א שרפה אין דעם שניידער־ווערקשטאַט פון מאָריץ גורט. אין משך פון א שעה צייט האָבען פייערלעשער די שרפה איינגעלאָשען.

דערנאָך איז אויף לעשנאָ 39 אויסגעבראָ־כען א שרפה אין דער פאַרבעריי און אַפּרעטור פון דער פירמע „לעשנא" (איגהאָבער: טרשעטשאַנ־סקי, גליקסמאַן און ברידער פּיאָטרקאָווסקי).

פייערלעשער האָבען אויך די שרפה איינ־געלאָשען.

צימבאַל אויפ'ן צימבעל

(2) דער 32-יאָהריגער קצב יעקב צימבאַל (פון קאַזשיענסקאַ 12) איז נעכטען דורכ'ן שטאָ־טישען געריכט פערמשפּט געוואָרען אויף 3 חדשים טורמע פאַר'ן פערקויפען פלייש, וואָס האָט גע־שטאַמט פון געהיימער שחיטה.

דער גערער רבי אין לאָדז
געקומען אויף אַנ'אויטאָ צו אַ שבע ברכות

נעכטען נאָכמיטאָג איז דער גערער רבי געקומען קיין לאָדז, אויף א שבע ברכות ביי א ברודער־זוהן. דער רבי שטעהט איין ביי זיין מחותן יאָסקאָוויטש, פּעטריקאָווער 33.

צוליב דעם לעצטען פּאַראַל אין וואַרשא, בעת דער רבי איז געקומען צוריק פון ארץ־ישראל, איז דער רבי נעכטען געקומען קיין לאָדז אויף אַנ'אויטאָ.

דאָס הויז פּעטריקאָווער 33 איז דעריבער געווען בעלאַגערט פון מאַסען חסידים אזוי, אז די פּאָליציי האָט געמוזט האַלטען די אָרדנונג.

אונטער די רעדער פון אַנ'אויטאָ

(2) אויף קאָפּערניקאַ 71 איז אונטער די רעדער פון אַנ'אויטאָ נעכטען צרונטערגעפאַלען די 9-יעהריגע האַלינאַ קנאַבעל (קאַראָלעווסקאַ 49).

פון דער קאַטאַסטראָפע איז זי אַרויס מיט א צובראָכענער האַנד און מיט א צושעדיגט קערפּערל.

פּאַנאָטאָוויטש האָט זי אָפּגעפיהרט אין אַננא מאַריאַ־שפּיטאַל.

דער נישט־פאַרזיכטיגער שאָפער, מאַקסימיל־יאַן טוואַרדאָווסקי. ווערט צוגעצויגען צו געריכט־ליכער פעראַנטוואָרטליכקייט.

Teatr Popularny
18 Ogrodowa 18
פוילישע טרופּע
שבת, דעם 2-טען אַפּריל ד. י. ווערט געגעבען
3 גראַנדיעזע הומאָריסטישע פאָרשטעלונגען 3
4 אַ זייגער, 6 א זייגער נאָכמיטאָג און 9.30 אָוונד
א. ג.
„Już wiosna"
(„ס'איז שוין פריהלינג")
אין 16 בילדער יעדע פאָרשטעלונג
מיט'ן אנטייל פון גאַנצען אַנסאַמבל.
אויסערדעם נעמט אויך אנטייל דער
אויסגעצייכענטער ציגיינער־אַנסאַמבל
אונטער דער אָנפיהרונג פון
KWIEK ציגיינער־קעניג
רעזשי פון בעקאַנטען רעזשיסער TATARKIEWICZ
דעקאָראַציעס KUDEWICZ
געוויינערס??? אין די ווייטערדיגע אַנאַנסען!
פערקלענערטע פּרייזען
פון 50 גראָשען ביז 2 זלאָטים.

גוט מאָרגען!
ס'פריהלינגט זיך...

האָבען מיר שוין פריהלינג אויך — אויפ'ן קאַלענדאַר. אויפ'ן קאַלענדאַר איז פריהלינג, און אין דער גאַס איז ווינטער.

זון אין לעבען איז אויך דאָס אייגענע: כלו־מרשט פריהלינג, און אין דער ווירקליכקייט איז ווינטער:

די קהלה האָט זיך צעוואַרימט, די דאָזאָרעס האָבען זיך געהיצט — צו דער פּסח־אַקציע. איין דאָזאָר האָט אַפילו פערלאַנגט אַ „שרעקליכע" זאַך — מיט אַ בודזשעט־איבערשרייטונג... אַ צווייטער דאָזאָר האָט געראַנקט גאָט, אַז ס'בלייבט כאָטש ביים אַלטען — די דאָזאָרעס האָבען זיך צעוואַרימט, און אין דער קהלה־קאַסע איז דערווייל — קאַלט...

דאָס אייגענע אין דער פּאָליטיק: אויפ'ן ווייטען מזרח ברענט עס, און אין גענף פיהרט מען — פריהלינג...

אויך אין האַנדעל איז פריהלינג: די שויפענס־טער זענען פול מיט זומער־מאַנטלען, העלע אנצו־גען, געשטריקטע, ממזר'ישע דאַמען־קופּקעס פון „ראַזשאָנצע" פאַרבען, דאַמען־לעטשעלעך מיט האַלב מעטערדיגע קלעצער, עכט „ווישניאָווע", מענער־פּאַנטאָפעל מיט ברייטע „נאָסקעס", מענער־קאַפּעלו־שען מיט קנייטשען און אָהן קנייטשען, „שטיוניאַ־קעס" צו 7 גילדען שטיק — אין די שויפענסטער איז זומער, און אין די קעשענעס — בלאָזט אַ ווינד...

ביי די לאָדזער פאַבריקאַנטען איז אויך פריה־לינג, — פון יאַנואַר אָן האָט מען געאַרבייט אויף דער גאַנצער פאַרע „זאָרע־וואַסער" — זומער־סחורה הייסט עס. די לאַגערס זענען פול מיט לייכטע זומער־שטאָפען, און די פּראָווינצער סוחרים, זענען ביז איצט דערווייל — איינגעפרוירען — פריהלינג...

אויפ'ן קאַלענדאַר איז פריהלינג, און אין דער ווירקליכקייט איז — ווינטער...

אב—נעק

מיט „קאַשטשושקאָ" אין קאָפּ
אַז יענער וויל נישט קויפען און נישט הילופ'ן

(2) נעכטען אין דערפריה איז אין דאַמען־קאָנפעקציע־געשעפט פון לעאָן קופּערמאַן אויף פּיעטרקאָווער 8 אריין עפּיס א פערשוין, און פאַר־געלייגט דעם בעלעבאָס פון געשעפט, קופּערמאַנען צו קויפען א קאָשטשושקאָ ביוסט.

ק'פערמאַן האָט געזאָגט: נישט! ער ברויך נישט..

האָט דער פערשוין געמאַכט אַזאַ פּראָפּאָ־זיציע:

– נאָט אייך דעם ביוסט און גיט מיר דער־פאַר א מעטער זיידענס.

האָט קופּערמאַן נאָכאַמאָל געזאָגט:

– נישט, און נישט!

האָט דער פערשוין א הויב געטאָן דאָס פּי־גורל פון „קאָשטשושקאָ", און געגעבען דערמיט קופּערמאַנען אַזאַ „בענטש" איבער'ן קאָפּ, אַז ער האָט איהם פערוואונדעט, און מ'האָט צו איהם געמוזט אַרויסרופען פּאָגאָטאָוויע.

דער פערשוין מיט'ן פיגור'ל איז בינו לבינו שנעל אויסגעלאָפען אין דרויסען און זיך צומישט מיט'ן עולם.

אַ גנבה

(2) ביי רבקה יאַקובאָוויטש פון דער וואוי־נונג (ליפּאָווע 27) האָבען גנבים נעכטען צוגע־גנב'עט מלבושים, וועש א.א. חפצים פאַר אַנ'ערך 1000 זלאָטעס.

ר. איזראַעל.

פּערלע

:134

א סענסאַציאָנעל־ער ראָמאַן פון דער לאָדזער ווירקליכקייט

— און ווירקליך איז אַזוי געווען — האָט ראָזענטאַל ווייטער דערצעהלט — ביים געזעגענען זיך מיט איהר האָב איך געבעטען איהר אַדרעס, זי האָט מיר בלויז אויסגעגעבען אַ טעלעפאָן־נומער, דורך וועלכען איך קען מיך מיט איהר פערשטענדיגען, וואָס וועל איך אייך לאַנג דער־צעהלען, דאָס פריילין האָט אַזוי גוט פערשטאַנען די קונץ פון אַריינציהען מיך אין איהר נעץ, אַז אין עטליכע וואָכען אַרום בין איך געווען אין איהר פערליבט ביז איבער די אויערען. דער יונגערמאַן, וועלכער איז דעמאָלט געווען מיט איהר אין טעאַטער, האָט זי מיר ווירקליך פאָרגעשטעלט אַלס איהר ברודער. איך האָב מעהר גאַרנישט נאָכ־געפרעגט. דאָס איינציגע, וואָס איך האָב געוואוסט פון איהר, איז געווען דאָס, אַז זי שטאַמט פון אַ קליין שטעטעל, אַז זי האָט נישט קיין עלטערען און קרובים, נאָר דעם דאָזיגען איינציגען ברו־דער. איך האָב אויסגעדריקט מיין גרייטקייט חתונה צו האָבען מיט איהר און דאָס איז באַלד געשעהען. איך בין געווען איבערגליקליך, איך האָב געמיינט, אַז דער גורל אַליין האָט מיר צוגעשיקט דאָס, צו וואָס איך האָב געשטרעבט, צו אַ רוהיגען בע־שיידענעם לעבען, מיט אַנ'אָנשטענדיג אָרים־מיידעל.

ראָזענטאַל האָט טיפער אָפּגעעטעמט, האָט זיך געווישט דעם שוויס מיט זיין זיידענעם טיכעלע און ווייטער גערעדט.

— אָ, ווי ביטער האָב איך מיך ענטוישט, אָ, ווי שרעקליך בין איך אָפּגענאַרט געוואָרען. איך ווייס נישט, אויב איהר ווייסט דאָס, אָבער איך האָב שוין די איבערצייגונג, אַז דאָס מיידעל איז אַ געוועזענע גאַסען־פרוי, זי האָט זיך אַריינגע־ריסען אין מיין שטוב מיט אַ פאַראויסבעשטימטען ציל. איך ווער בוכשטעבליך רואינירט מאַטעריעל און מאָראַליש. זי האָט אַ געוויסען ציל דערביי, וואָס זי ציהט ביי מיר, זי גנב'עט, גזל'ט און שאַנטאַזשירט מיך. איך האָב קיין שום עצה נישט דערצו. איך קען נישט מאַכען קיין סקאַנדאַל דערפון. מיין שטעלונג אין דער געזעלשאַפט און מיינע פּרינציפּיעלע פערהעלטענישען ערלויבען מיר דאָס נישט. איך קען איינגאַנצען רואינירט ווערען, אַ חוץ דעם, וואָס איך, וועל פון אַלעמען אויסגע־לאַכט ווערען.

— איך פערשטעה אייך בעסער ווי איהר שטעלט זיך דאָס פאָר, האָט קאַלינסקי געזאָגט, איך האָב וועגען אייער כלומרשטער פרוי געוואוסט דאָסזעלבע, וואָס איהר דערצעהלט מיר איצט. איך בין אייך זיכער, אַז זי צוזאַמען מיט איהר אַל־פאַנס, דעם מענש מיט די שלאַנגען־אויגען, האָבען זיך אַריינגעריסען צו אייך נישט בלויז, כדי אייך אָפּצונאַרען דורך דעם, וואָס איהר, הער באַנ־קיר, האָט חתונה־געהאַט מיט אַ גאַסען־מיידעל, נאָר צוליב גאַנץ אַנדערע צוועקען. די דאָזיגע צוועק קען זענען מיר, ליידער, נישט בעקאַנט.

— איך ווייס אויך נישט גענוי וועגען וואָס ס'האַנדעלט זיך, איך בין זיכער, אַז דאָס פּעהלען פון דעם פּאַקעט אַקציעס איז אויך זייער אַרבייט. זיי האָבען דערמיט געשאָסטען צוויי האָזען מיט־אַמאָל. ערשטענס, האָבען זיי מיר אַרויסגעגנב'עט 100 טויזענד רובעל און צווייטענס האָבען זיי גע־האַט אַ מעגליכקייט פּטור צו ווערען פון דעם פריילין, צו וועלכער די דאָזיגע געמיינע פרוי, וועלכע איז נאָך ליידער מיין ווייב, האָט קיינמאָל קיין סימפּאַטיע נישט געהאַט און די גאַנצע צייט, האָט זי מיך צוגערעדט צו קינדיגען דעם פריילין האַלפערן, וואָס איך האָב נישט געוואָלט טון.

— אָבער, וואָס האָבען די דאָזיגע פערשוינען געקענט האָבען פאַראַ אינטערעס צו אייער הויז, וואָס האָבען זיי דאָרט, לויט אייער מיינונג, געקענט זוכען, האָט קאַלינסקי מיט זיין געוועהנליכער רו־היגקייט געפרעגט.

— ווען איך זאָל דאָס וויסען, וואָלט מיין אויפגאַבע געווען אַ פּיל לייכטערע. איך וואָלט פּשוט בעזייטיגט די סיבה, וועלכע האָט זי געצווי־גען אין מיין הויז אַריין און דעמאָלט איז מעגליך, אַז איך וואָלט זיי אויך פעריאָגט.

— אַזוי, ווייסט איהר גאָרנישט. וועט איהר מיר אפשר ערלויבען איך זאָל אייך שטעלען אַ צעהן נישט דיסקרעטע פראַגע.

— ביטע, פרעגט אַלץ, וואָס קען פיהרען צו אויפקלערען דעם ענין, אַלץ וואָס קען דערפיהרען, אַז איך זאָל בעפרייט ווערען פונ'ם שאַנטאַזש און פון די אַלע אַפערעס, וואָס ווערען אַרום מיר געפיהרט.

— אויב איהר ערלויבט מיר דאָס, וועל איך שטעלען איין פראַגע, וואָס וואָלט געקענט אַריינ־ברענגען אַ שטראַהל ליכט אין דער דאָזיגער פינס־טערער געשיכטע.

— ביטע, פרעגט.

— צי האָט איהר נישט עפּעס, כאָטש אין דעם מינדעסטער מאָס עפּעס געמיינזאַמעס מיט אַ ירושה פון אַ געוויסען אַרנשטיין אין וואַרשא, וועלכער איז געשטאָרבען ערשט מיטעטליכע יאָהר צוריק.

ראָזענטאַל האָט זיך אויסגעגלייכט אויף זיין שטוהל, ער האָט אנגעקוקט קאַלינסקין מיט אַ בליק פון אומצוטרוי און נישט ענטשלאָסען אַרויסגע־שטאַמעלט.

— אָבער פון וואַנען ווייסט איהר דאָס, הער קאַלינסקי, דאָס ווייסט דאָך אויסער מיר קיין איין מענש אין דער וועלט נישט.

— זייט מוחל, הער באַנקיר, אויב איך האָב אַריינגעטאָפּען אין פּינטעל, איך ווייס טאַקע נישט דערפון און דעריבער האָב איך דאָס געפרעגט, איצט זעה איך, אַז איהר האָט יאָ עפּעס געמיינ־זאַמעס מיט דער דאָזיגער ירושה, איך פערלאַנג פון אייך נישט, אַז איהר זאָלט מיר דערצעהלען וועגען דעם, וואָס פיהרט אייך צונויף מיט דער ירושה, נאָר איינס קען איך אייך אַפילו פערזי־כערען, אַז אייער צוזאַמענהאַנג מיט ארנשטיינס ירושה איז די סיבה, פאַר וואָס די חברה־לייט האָבען זיך אַריינגעריסען אין אייער הויז אַריין.

(פאָרטזעצונג קומט).

ארעסטען

(אג.) אויף ציגעל-גאס 19 האט זיך געפינען א טעקסטיל-פעראיין. די פאליציי האט בעקומען ידיעות, אז אין פעראיין ווערט געפיהרט אנ'אנטי-מלוכה'שע טעטיגקייט, צוליב דעם איז נעכטען אין אווענד געקומען א גרעסערע אפטיילונג פאליציי, וועלכע האט אין לאקאל פון פעראיין אדורכגעפיהרט א גענויע רעוויזיע, עטליכע צעהנדליג אנוועזענדע אין לאקאל זענען פערהאלטען געוואָרען און אפגעפיהרט געווארען אין אויספארשונגס-אמט. דער לאקאל פון פעראיין איז פער'חתמ'עט געווארען.

אין פעראיין האט מען געפינען פיל קאמפראמיטירענד מאטעריאל. אלע פערהאלטענע זענען אין לאסט-אויטאס אפגעפיהרט געווארען אין אויספארשונגס-אמט, וואו זיי ווערען אויסלעגיטימירט. א טייל פון זיי וועט היינט אינדערפריה בעפרייט ווערען.

די היי-יאהריגע מצה-אקציע צווישען די בעקער-ארבייטער

דינסטאג דעם 29 מערץ ד.י. איז אין לאקאל פון קולטור-אמט אגראדאווע 9 פארגעקומען א פערזאמלונג פון בעקער-ארבייטער רעזערוויסטען וועגען דער היי-יאהריגער מצה-אקציע. דער סעקרעטאר פון פעראיין קלעטשעווסקי האט בעריכטעט וועגען גאנג פון דער היי-יעהריגער מצה-ארבייט. ס'איז ארויסגעשיקט געווארען צום צעך פון די יודישע בעקער-מייסטער א פאדערונג אז פאר 96 שעה מצה-ארבייט (קנעטערס און שיבערס) 400 גילדען איבערשעהן 50 פראצענט טייערער און פאר די ארבייטער, וואס ארבייטען ביי חמץ פאר יום-טוב בעצאהלט.

די מייסטערס האבען ביז איצט נאך נישט געענטפערט אויף די ארויסגעשיקטע פאדערונגען.

נאך א ליידענשאפטליכע דיסקוסיע האבען די פערזאמעלטע בעשלאסען אונטערצושטיצען די פאדערונגען וועלכע דער פעראיין האט ארויסגעשיקט צום צעך פון די בעקער-מייסטער און אז צו די היי-יאהריגע מצה-ארבייט זאלען צוגענומען ווערען אויסשליסליך נאר רעזערוויסטען וועלכע הונגערען א גאנץ יאהר.

צוליב'ן גרויסען קריזיס און גרויסע צאהל ארבייטסלאזע צווישען די בעקער-ארבייטער איז בעשלאסען געווארען שטארק אפצוהיטען דעם 8-שעה'דיגען ארבייטסטאג ביי די מצה-ארבייטען.

„כראניק פון דער יודישער קהלה"

גערהט ארויס אלס חודש-זשורנאל

ס'איז ערשינען דער קהלה-בולעטין נומער 2–1 „כראניק פון דער יודישער קהלה אין לאדז".

די „כראניק" איז ביז איצט געווען א פערטעליעהריגע צייטשריפט, פון איצט אן ערשיינט ער אלס חודש-זשורנאל.

דער נייער נומער „כראניק" ענטהאלט פאלגענדע ארטיקלען: „אין ליכט פון פראקטיק" — י. ל. מינצבערג. „די עווידענץ פון די קהלה-מיטגלידער און איהר בעדייטונג" — פ. נאדעל. קהלה-כראניק. כראניק פון לאנד און אויסלאנד. מודעות. בודזשעט אויפ'ן יאהר 1932.

„ווי אזוי, און פון וואס דאס פאלק לאכט"

אויף דער דערמאנטער אינטערעסאנטער טעמא, וועט דאנערשטאג דעם 31 ה. ח., 9 א זייגער אין אווענד, אין לאקאל פון „וויזא" (שענקעוויטשא 24 האבען א פארלעזונג דער טאלאנטפולער שריפטשטעלער און פאלקלאריסט ה' יוסף זעלקאוויטש.

דעם דערמאנטען פארטראג, האט ה' יוסף זעלקאוויטש געהאלטען מיט צוויי וואכען צוריק אין דער יודישער געזעלשאפט פאר לאנדקענטשאפט, אין וועלכען ער האט ארומגערעדט, דעם וויסענשאפטליכען הינטערגרונד פון דעם יודישען הומאר, זיין אנטשטייאונג און ענטוויקלונג, אילוסטרירענדיג זיינע וויסענשאפטליכע טעזעס מיט ענטשפרעכענדע מעשה'לעך פון יודישען פאלקס-הומאר, א דאנק וואס דער עולם האט זיך פרעכטיג אמוזירט און בעשאנקען דעם פרעלעגענט מיט לאנגדויערנדע אפלאדיסמענטען.

עס איז צו האפען, אז אויך דעם איצטיגען מאל, וועט דער רעפעראט געהאלטען ווערען מיט דעם געהעריגען ערפאלג.

פון „פאפולארני טעאטער"

אגראדאווא 18

אין „טעאטער פאפולארני" ווערט געגעבען די גלענצענדע פארשטעלונג א. נ. „ס'איז שוין פריהלינג" וויט'ן אויפטריט פון אריגינעלען ציגייגער-אנסאמבל אונטער דער לייטונג פון ה' ראמאן קוויעק.

שבת, דעם 2-טען אפריל 3 גרויסע פארשטעלונגען 4, 6 און 9.30 אווענד. ביליגע פרייזען פון 50 גר. ביז 2 זל.

אנ'אויפלעבונג איז האנדעל מיט בוימוואל-סחורות

(2) לויט ווי ס'איינפארמירט אונז דער טעקסטיל-פערבאנד, לאזט זיך בעמערקען א געוויסע אויפלעבונג אויפ'ן לאדזשער מארק פון אויסגעפערטיגטע בוימוואל-סחורות.

די ערשיינונג דערקלערט זיך דערמיט, וואס אויף דער פראווינץ זענען די זאפאסען פון די דאזיגע סחורות אויסגעשעפט.

מען רעכענט אויך, אז אין די נאהענטסטע וואכען וועט אויך שטארקער ווערען דער נאכפרעג אויף די אויסגעשפראכען-זומערדיגע בוימוואל-ארטיקלען.

די איינציגע חולאת, אזויצוזאגען, אין דער דאזיגער בראנזשע איז, וואס בעזונדערע פירמעס „ראמשירען" סחורות.

בפרט בעקלאגען זיך אויף דער דאזיגער ערשיינונג די מיטעלע און קליינע אינדוסטריעלער, וועלכע זענען חושד די גרויסע פאבריקאנטען, אז דאס איז פון זייער זייט אזא מין פאליטיק, כדי פטור צו ווערען די קאנקורענץ.

רויב-מארד אין זגערזש

צוגערויבט ביי א פויער 75 טויזענד זלאטעס

(אג.) נעכטען איז דער איינוואוינער פון סאקאלניק, דער רייכער פויער מאצקעוויטש אוועק קיין זגערזש, כדי צו צונויפשטעלען אנ'אקט פון קויפען א הויז אויף פילסודסקיגא 48 (אין זגערזש) פון א געוויסען קאוואווסקי.

ווען ער איז שוין געווען אויף די טרעפ פון קילינסקיעגא 7, וואו עס וואוינט דער רעיענט קולעשא, זענען צו איהם צוגעלאפען עטליכע פערזאן און אין איהם געשאסען.

דערנאך זענען די אנפאלער ענטלאפען.

דער ארויסגערופענער דאקטאר האט פעסטגעשטעלט, אז מאצקעוויטש איז טויט.

די אויספארשונג האט לעת עתה ארויסגעוויזען, אז מאצקעוויטש האט געהאט ביי זיך 75 טויזענד זלאטעס אויף צו קויפען דאס הויז.

שפאציר איבער וויען און מאן-בלאן

נייע פארלעזונג פון ב. אייזאראוויטש

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט קומט פאר דעם פרייטאג אווענד, אין זאל פון שטאטראט א זעהר אינטערעסאנטע פארלעזונג פון בעקאנטען פרעלעגענט און טוריסט ה' ב. אייזאראוויטש.

ה' אייזאראוויטש, האט זיך לעצטענס שטארק פאפולער געמאכט מיט זיינע פארלעזונגען וועגען „גוף און נשמה" אין לאנד פון פערכשוישטען מורח א. אז. וו. די פארלעזונג פון דעם פרייטאג אווענד זאגט אבער צו איבערצושטייגען מיט איהר רייכען אינהאלט אלע ביז איצטיגע פארלעזונגען.

די טעמע וועט זיין: „וויען און מאן-בלאן" דאס לעבען פון דער וועלטשטאט וויען מיט איהרע גרויסע מאסען, קאפע הייזער, טערויילונגען, ווינער מוזיק, סאציאליסטישע פאליטיק, ארבייטער-ספארט-אלימפיאדע א. אנדערע וועלען מיט דער ספעציעלער מאלערישער קראפט פון דעם טאלאנטפולען פרעלעגענט און דערצעהלער ה' ב. אייזאראוויטש לעבעדיג אויפגעשטעלט ווערען פאר די צוהערער אין זאל פון שטאט-ראט.

נאך וויען וועט קומען דער ווייסער מאן-בלאן, דער העכסטער בארג אין אייראפא. וועמענס אייביגער ווייסער קאפ איז די צוציהונגס קראפט פאר אלע טוריסטען אין אייראפא. אויך דא וועט אונז אייזאראוויטש איבערגעבען דאס הערליכע מאיעסטעטישע לעבען פון די שווייגענדיגע פעלזען-הויכקייטען.

אויפרוף צו דער לאדזשער בעפעלקערונג

ברידער יודען!

נאך געציילטע טעג איז פערבליבען צום גרויסען הייליגען פסח. ס'איז שוין דעריבער די העכסטע צייט א טראכט צו טון, פון וואנען וועלען דאס אונזערע בכבודיגע, אומגליקליכע קריזיס-געליטענע ברידער נעהמען אויפ'ן ערשטען כזית מצה. אין א צייט ווען דער אונבארמהערציגער שונא, דער הונגער און נויט האט זיך שוין מיט זיינע שארפע שפיציגע נעגעל אריינגעריסען אין די שעהנסטע בכבודיגע הייזער, שלינגט איין טאג-טעגליך פרישע טויזענדער קרבנות, אזוי אז די, וועלכע זענען ערשט בעכטען שיינע נותנים געווען זענען שוין לוידער היינט צו די גענוג טרויעריגע מדרגה געקומען פון אויסשטרעקען די האנד און פאלען צו לאסט דער יודישער געזעלשאפט. אט אויף דעם דאזיגען הארצרייסענדען הילפס-רוף האט זיך אנגערופען די יונגע געזעלשאפט „נותן לחם" וואס איז די איינציגע אין גרויסען יודישען לאדז, וואס פערטיילט טעגליך איבער 3000 מיטאגען „נותן לחם" האט געעפענט 4 אפטיילונגען:

די צענטראלע סאלנא 14, פערטיילט טעגליך 1200 מיטאגען,

צווייטע אפטיילונג: זשעלאזנא 10 פערטיילט טעגליך 580 מיטאגען;

דריטע אפטיילונג מלינארסקא 9, פערטיילט טעגליך 785 מיטאגען;

פערטע אפטיילונג: פראנציסקאנער 41 פערטיילט טעגליך 720 מיטאגען.

אזוי למשל איז אין מאנאט פעברואר ארויסגעגעבען געווארען 94.240 מיטאגען. ס'איז כדאי צו דערמאנען, אז אין די ווינטער חדשים ד.ה. פון אקטאבער 1931 ביז'ן היינטיגען טאג איז ארויסגעגעבען געווארען 287,777 מיטאגען.

„נותן לחם" האט געעפענט אנ'אווענד-היים פאר'ן יונגען צוקונפטיגען דור, פאר די קינדער פון די פאלקס-שולען, וואס אהיימקומענדיג פון דער שולע אין די קאלטע, נאסע פינסטערע קעלער און בוידעם-שטיבלעך, נישט האבענדיג זיך, מיט וואס די נשמה צו דערהאלטען. אט פאר די דאזיגע אומגליקליכע משה'לעך און שרה'לעך, האט „נותן לחם" געעפענט איהרע טירען, און פאר 85 קינדער וואס ווערען דורך אונזערע יוגענד-סעקציע טעגליך פארבערייטעט די לעקציעס אויך דערונטער יודישע למודים און בעקומען גלייכצייטיג א שמאקהאפטע קאלאציע. „נותן לחם" האט פערטיילט פאר 480 פאמיליעס קויהלען. „נותן לחם" גיט ארויס אהנפראצענטיגע הלוואות.

„נותן לחם" גיט ארויס גאנץ אומזיסט מעדיציניש הילף. און דאס אלעס ווערט געטון אהן טומעל, אהן רעש, שטיל און בעשיידען אויף א בכבודיגען אופן אהן שפיכת דמים. שטעלט זיך יעצט די פראגע: פון וואנען זאלען די דאזיגע 3000 אומגליקליכע בפשות וואס גאט'ס צארן האט זיך אויף זיי אויסגעגאסען, נעהמען אויפ'ן ערשטען כזית מצה? וואס עס איז ביי זיי אפילו נישטא מזון סעודה אחת. ווען די קאסע פון „נותן לחם" איז אויסגעשעפט און דער דעפיציט וואקסט. זעלבסטפערשטענדליך, אז אזא פסח-אקציע פאר איבער 3000 פערזאן וואס דארפען ארויסבעקומען פראדוקטען אין נאטור, דארף לכל הפחות בעטרעפען 30.000 זל.

דעריבער, ברידער יודען, ווי קענען מיר זיך אוועקזעצען ביי די שעהנע געדעקטע פסח-טישען און זאגען: „כל דכפין יתי ויכול", אין דער צייט יוען איער בלוט און פלייש פאדערן נישט מעהר ווי דאס מינימאלסטע מענשליכע בעדערפעניש — די נשמה זיך צו דערהאלטען.

מיר ווענדען זיך דעריבער צו דער יודישער בעפעלקערונג מיט א הייסע בקשה: העלפט אונזער הייליגע אויפגאבע, קומט אקעגען מיט אייער שפענדע, געדענקט אז אין אייערע הענד ליגט דער גורל פון די בכבודע הארצרייסענדע יאמערליכע געשרייען. געדענקט אז נותן לחם איז די איינציגע פילאנטראפישע אינסטיטוציע, וואס קען קומען מיט אזא רייכען בילאנס צו דער יודישער געזעלשאפט, ערפילט דעריבער אייער מאראלישען און ברידערליכען חוב, ווייל נאר מיט דער אלטער טראדיציע פון קמחא דפסחא סעקורירען מיר זיך אליין.

די פערוואלטונג.

בריף אין רעדאקציע

ווענדונג צו דער לאדזשער יודישער גמינ[ע]

אין שייכות דערמיט, וואס א דעלעגאציע פון הילפס-פעראיין „נותן לחם" אין דער שפיץ פון חשובען פרעזעס ראטמאן כארי האבען אינטערוועירט ביים פרעזעס דעפוטאט מינצבערג און אנדערע וועגען א סובסידיע פאר די פסח-אקציע וואס מיר נעהמען אונטער פאר איבער 3000 פערזאן ארויסצוגעבען פראדוקטען אין נאטור טראץ אלע אונזערע בעמיהונגען און איפקלערונגען האבען מיר בעקומען אנ'ענטפער, אז מעהר ווי 2000 זלאטעס קענען מיר נישט בעקומען. זעלבסטפערשטענדליך אז אזא לעבערליכע סומע קען זיין גענוגענד אויף חרוסת מיט זאלץ-וואסער אויפ'ן סדר. נאטירליך האט אונזער דעלעגאציע ביים בעסטען ווילען דערויף נישט געקענט מסכים זיין. מיר ווענדען זיך דעריבער נאך אמאל צו דער יודישער גמינע-פערוואלטונג בעזונדער צום פרעזעס מינצבערג צו רעווידירען דעם נישט-אנגענומענעם בעשלוס און סובסידירען אונז לכל הפחות מיט 10 טויזענד זלאטעס ווייל אנדערש, ווערט אונזער גאנצע פסח-אקציע פארעליזירט.

די פערוואלטונג
פון „נותן לחם".

פייניגט נישט קיין קינדער

ווען אפילו זיי לערנען זיך נישט גוט

(2) טאטע-מאמע האבען געהאט ביטערע טענות צו זייער 11-יאהריגען אלעקסי קירולקאוו (אויף ווארשאווסקא 1) הלמאי ער לערנט זיך נישט גוט אין דער שולע.

זיי האבען איהם אזוי לאנג דאקושעט און אפילו געשלאגען, אז דער פערביטערטער יונגעל האט נעכטען אנ'עפען געטון דאס פענסטער פון דער וואוינונג און איז ארויסגעשפרונגען אין דרויסען.

פאגאטאוויע האט איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל מיט צובראכענע פיס און מיט אנ'אויסגעטרייסעלטען מוח

היינט דער רעפעראט פון ד"ר וואלפגאנג פון וויזל

ד"ר וואלפגאנג פון וויזל דער בעקאנטער רעוויזיאניסטישער פיהרער און אויסגעצייכענטער זשורנאליסט קומט היינט קיין לאדז און וועט אין אווענד אויפטרעטען מיט א רעפעראט אין פילהארמאניע-זאל.

ד"ר וואלפגאנג פון וויזל איז הויפט-רעדאקטאר פון ירושלים'ער „העם", קארעספאנדענט פון די גרעסטע דייטשע צייטונגען, גרויסער קענער פון די פראבלעמען אויפ'ן נאהענטען מזרח און מיטארבייטער פון די וויכטיגסטע און אנגעזעהענסטע אייראפעאישע צייטונגען. ער איז איינער פון די בעסטע קענער פונ'ם אריענט און בפרט פונ'ם ארץ-ישראל-פראבלעם. זיין היינטיגען פארטראג אויף ד. ט.: „ציוניזם אדער קאמוניזם אלס לעזונג פון יודישען פראבלעם" רופט דערום ארויס א פערשטענדליכע פעראינטערעסירונג.

פייערליכע ערעפנונג פון די אויסשטעלונג פון מאנע כ"ץ

שהערנעכטען איז אין לאקאל פון דער פיליפס-געזעלשאפט, פיעטריקאווער 104, פייערליך געעפענט געווארען די בילדער-אויסשטעלונג פון מאנע כץ.

צו דער ערעפנונג זענען געקומען פארשטעהער פון פערשידענע שיכטען פון דער געזעלשאפט. די פראנצויזישע קאלאניע, פארשטעהער פון דער מאכט און פון דער אינדוסטריע, וועלכע האבען בעוואונדערט די שאפונגען פון דעם יונגען יודישען קינסטלער, וועמעס בילדער זענען ביים היינטיגען טאג אין פאריז אנ'אטראקציע. דאס רוב בילדער זענען יודישע מאטיוון, צווישען אנדערע אייניגע, וועלכע האבען אין פאריז געמאכט א שטארקען איינדרוק. דער איינגאנג אויף דער אויסשטעלונג איז פריי.

דער „בית-עם" נעמט אונטער א גרויסע פסח-אקציע

צוליב דער שווערער לאגע אין וועלכער עס געפינען זיך די יודישע ארבייטסלאזע האנדעלס-אנגעשטעלטע און פרנסה'לאזע יורדי פון די האנדווערקער און קליינהענדלער-קרייזען וואס קאנען נישט אנקומען צו די אינטערשטיצונגען פון די פילאנטראפישע אינסטיטוציעס און געניסען אויך נישט פון די בילגע קוכען, אזוי אז א גרויסער טייל פון דער יודישער בעפעלקערונג דראהט צו בלייבען יום-טוב, אהן וועלכע ס'איז מעגליכקייטען צו האבען דאס נויטיגסטע, האט די פערוואלטונג פון „בית-עם" בעשלאסען אונטערצונעהמען אנ'אקציע צו בעזארגען אייניגע הונדערט יודישע משפחות מיט פראדוקטען אויף יום טוב. די פעלער וואס וועלען צוגעשיקט ווערען די בעדערפטיגע וועלען ענטהאלטען אלעס, וואס נויטיג איז אין א יודיש הויז. א חוץ דעם וועט אין דעם נייעם רעמאנטירטען לאקאל פון דער יודישער פאלקס-אוניווערזיטעט איינגעארדענט ווערען א קיך פון בעסערע טיפּ פאר די, וואס האבען נישט קיין מעגליכקייטען פאר זיך איינצוארדנען דעם יום טוב

די פסח-אקציע, וואס דער „בית עם" נעמט אונטער וועט זיכער אונטערשטיצט ווערען און פון דער יודישער געזעלשאפט איז עס אפהענגיג דאס די זעהר וויכטיגע אונטערנעהמונג זאל זיך איינגעבען.

פון „ארט"

היינט ווערט געשפילט 1 מאל

היינט ווערט געשפילט 1 מאל (10 אין אווענד) דאס שלאגער-פראגראם, א נ. „לאדז לאכט שוין ווידער"

אין פולע פראבען — דער נייער ערב-יום-טוב-פראגראם א. נ. „פייגעל אין דער לופטען".

ראדיא-פראגראם

מיטוואך, דעם 30 מערץ 1932

11,45 פרעסע איבערזיכט, 11,58 צייט-סיגנאל, 12,10 גראמאפאן, 3,25 פארלעזונג, 3,45 געלד-בערזע און קאמוניקאט פאר פישער און שיפער, 3,50 פארלעזונג, 4.15 קאמוניקאטען, 4,20 צווישען ביכער, 4.40 גראמאפאן, 4,55 לעקציע ענגליש, 5,10 פארלעזונג, 5,35 קאנצערט, 6,50 פערשידענעס, 7.15 קאמוניקאט פון לאדזער האנדעלס-קאמער, 7,35 רעפערטואר, 7,45 ראדיא-פרעסע, 8,00 פעליעטאן, 8,15 לייכטע מוזיק, 9,45 ליטעראַרישע פערטעל שעה, 10.00 קאנצערט, 10,30 קאמוניקאטען, 10.40 אויסלענדישע טראנסמיסיעס.

דיי ידישע קהלה אין לאדז

פערעפענטליכט א קאנקורס אויף צושטעלען 220 פוד מצות.

די מצות דארפען זיין פון בעסטען מעהל און ענטהאלטען לפחות 5 מצות אויפ'ן פונט.

אפערטען ווערען אנגענומען פון היינט, דעם 30. מערץ ביז זונטאג, דעם 3. אפריל ה. י. אייגשליסליך אין לאקאל פון דער קהלה-קאנצעלאריע (פרייהייטס-פלאץ 6) אין די שעה'ן פון 10 ביז 14 נאכמיטאג.

לאדז, ד. 30. מערץ 1932.

2093

Doktór Łagunowski
Piotrkowska 70
i róg Traugutta
Tel. 181-83.
choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe (Naświetlania promieniami Roentgena)
Przyjmuje od 8^{30} do 9$^{1}/_{2}$ rano, od 1-ej do 2^{30} pp od 6 do 8^{30} w., w niedzielę i święta od 10 r. do 1-ei p. p.

ל ע כ ע ר

אויף דער מאשין ווערען אויסגענייט
שרודמיעסקא 8.

קלאנג-קינא-טעאטער ZACHĘTA

26 זגערזשער 26

גרויסער יום-טוב-פראגראם!

גרויסער קלאנג-פילם א. נ.

מאראקא

אין די הויפט-ראלען:

GARY COOPER
MARLENA DIETRICH

אויסער'ן פראגראם: קלאנג-צוגאבען.

דער זאל איז גוט בעהייצט.

אנהויב אין געוו. טעג 4 נאכמ. שבת, זונטאג 12 בייטאג.

! אכטונג !

ה"ה שניידער-מייסטער, גאלאנטעריע-סוחרים און קאנפעקציאנערען!

דערמיט מאך איך בעקאנט דער ג' קונדשאפט, אז איך האב ערעפענט א נייע געשעפט פון זעמטליכע

שניידער-צודאטען און גאלאנטעריע אויף באוואמיעסקא 16 פראנט

און עמפפעהל:

וויקטאריא, בעק,	וואטאלין,
ערמעל-סאטין,	גומי-בענדער,
קלאט און קארמען,	שטאפ ביינוועל,
קראגע און ושאנעט,	אלפראדט גארן,
פערש. לייוועגט,	אלערליי קנעפ,
וולאשאנקע, מושלין,	זיידענע טאשמא,
אטלאס און ראדאמע,	מאשין-און האנד-זייד
קאמגארן-סאטין,	פאדפינקעס א.ז.וו.

קאנקורענץ-פרייזען!

מיט אכטונג **ט. וויגאדבי**

לאדז, נאוואמיעסקא 16, פראנט

זיכערע הילף און א רפואה

אהן א אפעראציע, אן בלוט. אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיסונג פאר קראנקע אויף קילעס פאר מענער, ווייבער און קינדער. פערשידענע קאליקעס אין גוף פאר הויקערס און פיס

פערלאזט אייך נישט, ווייל דער ווינקעל-בראך ווערט גרויס אזוי ווי א מענשען-קאפ, אדער אזוי ווי א וואסער-קאי און עס פאלט אריין אין דעם פוס און דער קראנקער איז אין א גרויסער סכנה דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטערבליך. ספעציעל גומענע האל-באנדאזשען אויסגעצייכענט גוט דורך גרויסע פראפעסאר'ען מיט מיינע בע-האנדלונג און פון דיימישען פראפעסאר

דאקטאר בראכבריטונג בעזייטיגען זיכער דעם שווערסטען און געפעהר-ליכסטע ברוך. אויך פאר הויקערס ליידענדען מיט הייל-גארטען און אפא-ראטען פאר פערקרומטע פוס און פלאטע-פוס ספעציעלע איינלאגען אין די שיך. קינסטליכע גומענע פיס און הענד, גומענע זאקען, פאר די גרעסטע קראנקע אדערן. ספעציאליסט פון 9 ביז 1 בייטאג און פון 3 ביז 7 אין אוונד.

ארטאפעדישע אנשטאלט

Specialist J. RAPAPORT, Ortoped
von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10,
tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבע-דינגט נויטיג. דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס-פראפעסארען: פראפ. ד"ר באראנטש, פראפ. דר. י. מאריש-לער, פראפ. ד"ר בר. קיעלאנאווסקי און אויך אנדערע.

מיר נעהמען אויך אן טערויכערונג פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.

דערמיט דריק איך אויס מיין בעסטען דאנק דעם ה' דיר. י. ראפא-פארט, ספעציאליסט פון הייל-ארטאפעדישען אנשטאלט, וואלטשאנסקא 10, פאר אפ-שטעהען מיין זוהן און עלטער פון 7 יאהר, וועלכער איז קראנק געווען אויף א ברוך און אלע לאדזער כירורגען האבען אויפגעגעבען די האפנונג, נור דער דירעקטאר ראפאפארט האט איהם אפגעהיילט.

Jankiel Rojtman, Cegielniana 35
lub Kilińskiego 40

ראמפען

אלעראט לויט די נייעסטע מאדעלען אין א גרויסען אויסוואהל אויף די בעסטע בעדינגונגען

עמפפעהלט דאס רענאמירטע

לאמפען-געשעפט

A. J. EISNER S^CY

פאלודניאווא 25, טעל. 178-74

פיהרט אויס בעשטעלונגען לויט אויסגעוועהלטע צייכנונגען, ווי אויך אלע זעמטליכע רעפאראטורען

:: קאנקורענץ-פרייזען. ::

1730

„SANATO"

כירורגיש-וועכנעריז-אנשטאלט

אגראראווא 10, טעל. 213-57

1-טע און 2-טע קלאס

גינעקאלאגיש-וועכנעריז-אבטיילונג

ד"ר מעד. ש. איינער, ד"ר מעד. י. בוים, ד"ר מעד רייזלער-סוריאנסקא ד"ר מעד. וו. אייכנער

פרייז פון א געבורט

אין 2-טען קלאס צוזאמען מיט' פערהיטונגס-מיטלען,

200 זל.

אויפזיכט איבערן קינד ד"ר מעד. י. פאלאכוו

כירורגישע אבטיילונגפון ד"ר מעד. מ. סאנטאר.

בעקאנטמאכונג.

ס'איז ערשינען א הערליך חזנות רעציטא-טיווען-ווערק מיט און אהן בעגלייטונג קאמפאנירט פון מ. בירנבוים, א ברודער פון פערשטאר-בענעם גענייאלען קאמפאזיטאר א. ב. בירנבוים ז"ל

פיל אנערקענטע יודישע חזנים האבען זיך זעהר ווארים אפגערופען אויף דעם דאזיגען ווערק. דער פרייז איז א צוגענגליכער.

פראינטערעסירטע ווערען געבעטען זיך צו ווענדען וועגען אומזיסטע פראספעקטען צו

Kantor S. LIPP, Berlin O.
Paul-Singerstr. 9 II.

2055

בעמיש-
באקטעריאלאגישע
לאבאראטאריע
פון מאגיסטער

ב. שאץ

פיעטריקאווער 37

פראנט, 2 שטאק.

אנאליזען פון קאל, אורין לייכעך און אנד.

מעסיגע פרייזען.

שייטלען

מיט פאריזער שרינדע

ווי אויך פערטיגע שייטלען

צו ביליגע פרייזען

ביי פרוי ב. פארושוצקא, קאמיעננא 5

2-טער הויף, לינקס. 2-טער שטאק.

קוכען

מאדערן מעבעל, קארידארען

און קינדער-צימערן

עמפפעהלט די בעקאנטע פירמע

SZ. DZIĘCIARSKI

פיעטריקאווער 16 (אין הויף)

צו נידריגע פרייזען.

2051

Duży pokój

frontowy, dwuokienny z telefonem **na kancelarję adwokacką**
DO WYNAJĘCIA.
Wiadomość **Cegielniana 58, m. 4** od 2–3 pp.

1602

בעקאנטמאכונג.

דאמען-שניידער מ. ברייטשטיין

האט זיך איבערגעצויגען אויף

פילסודסקיעגא 69 עק נארוטאוויטש

נעמט אן בעשטעלונגען אויף מענטעל און קאסטיומען לויט די נייעסטע מאדע'ן צו צוגענגליכע פרייזען.

Dr. med. STUPEL
Ordynator-Roentgenolog Szpitala Miejskiego

האט בעגייט די אויפנאהמען אין רענטגענאלאגיע אין דער לעטשניצע זגערושער 17 פון 12—6 נאכמ. זונטאג פון 12 — 2 מיטאג.

אין ווענערישע קראנקהייטען אין דער היים אויף מיעלטשארסקיעגא 12 (שקארנא) טעל. 118-28

פון 7—9 אוונט, זונטאג פון 4—6 נאכמ.

DR. MED. J. ŁUBICZ

כירורג-ארטאפעד

פאלודניאווא 9, טעל. 183-17

קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער

אייגענע פראצאווניע פון זעמטליכע ארטאפעדישע אפאראטען ווי: חקלאדקעס אויף פלאטפוסען, קינסטליכע הענד און פיס, גארטען א. ז. וו.

נעהמט אן פון 2.30 ביז 4.03 נאכמיטאג.

Dr. Z. Rakowski

ספעציאליסט פאר אויערן-, נאז-, האלז- און לונגען-קראנקהייטען

11-טען ליסטאפאד 9

קאנסטאנטינער טעלעפאן 127-81

שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אן אין לעטשניצע זגערושער 17 פון 10 – 11

ק ליינע אנאנסען

1 זלאטי

פאר א אנאנס ביז 15 ווערטער

פערשידענעס

איבערציגעבען א מצה-בעקעריי מיט צוויי אייווען מיט איין מאטאר אויף מאשין-מצות אדער האנד-מצות. צו פערשטענדיגען זיך טעל. 188-89

2 גרויסע שטיבען מיט א קאמער ביליג פו ואפארט צו פערמיטען. וויינגאלד, פאדזשעטשנא 27, אפיצינע, 3 טער שטאק.

2052

א גרעסערע פארטיע ציגעל וויל איך קויפען. Stachewski, Kościelna Nr. 3 אייגענטימער

1881

Dr. med. NIEWIAŻSKI

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע

אנדזשעיא 5, טעל. 159-40

נעמט אן פון 8–11 און פון 5—9 אוו. זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פארמ. בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

רעטשניצע

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

11 בזשעזשינער 11

טעלעפאן 137-63

ס'נעהמען אן דאקטוירים פון אלע ספעציאליטעטען וואלינסקי, זאלצוואסער, לוביטש סלאבאדסקי, קערשנער, שיפמאן, שמירגעלד, שמערלאווסקי

ווי אויך וויזיטען אין שטאט.

עלעקטריזאציע, אנאליזען, דענטיסטישער קאבינעט

באהן-ארצט לאזשינסקא-סטאראפאלסקא

א בעראטונג ביים אויגען-דאקטאר נאר 3 זל.

Dr. med. W. Eychner

אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען

וואוינט איצט 4 צעגעלניאנא 4

(נעבן קינא „טשארי") טעל. 134-72

נעהמט אן פון 2 $_1/^2$ – 4 און פון 7 – 8 אוונד מיקלערס געוויינשען.

Dr. med. REICHER

פאלודניאווא 28, טעל. 20193

ספעציאל-ארצט פאר מענער-שוועכע-בעהאנדלונג

נעהמט אן פון 8 — 11 פריה און פון 5 — 8 אוונד זונטאג און יום-טובים פון 9 – 1 בייטאג.

Dr. med. Haltrecht

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21

נעהמט אן פון 8—9.30 פריה, פון 12.30—1.30 נאכמ און פון 5 ביז 9 אוונד. זונטאג פון 9 ביז 1 בייטאג. דאמען בעזונדער ווארטע-זאל.

אבאנעמענטס-פרייז: אין לאדז – 5 זל. א חודש מיט צושטעלען א היים; אויף דער פראווינץ 6-50 א חודש; אין אויסלאנד – 8 זל.
פאר'ן אינהאלט און טערמינען פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען פון בייטאג און ביינאכט.

אנאנסען-פרייז: פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב יו"ט—24 גר. אין דער דייט 8 שפאלטען
אין טעקסט—40 „ „ „ „ „ 60— „ „ „ 4 „
נאכ'ן טעקסט—12 „ „ „ „ „ 18— „ „ „ 8 „
פאר פערזענליכע-שפאלט ... 50 פראצ. טייערער. אויסל. 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. א ווארט

Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Zilberberg. Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.